

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Е Л А Б О Р А Т

ЗА ПОВТОРНА АКРЕДИТАЦИЈА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ

Прв циклус студии

Четиригодишни студии

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ - СКОПЈЕ

Скопје, 2023 година

Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни факултетски и универзитетски предмети и дефиниран начин на избор на предметите

СТРУКТУРА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Табела 6.1. Распоред на предметите по семестри и студиски години за академски студии (АС)

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	MJK-2023-з-1-1	Старословенски јазик 1	прв	2	2	6
2.	MJK-2023-з-1-2	Култура на писменото изразување на македонски јазик	прв	2	2	6
3.	MJK-2023-з-1-3	Средновековна книжевност	прв	2	2	6
4.	MJK-2023-з-1-4	Општа лингвистика 1	прв	2	2	4
5.	MJK-2023-з-1-5	Теорија на книжевноста 1	прв	2	1	4
6.	MJK-2023-з-1-6	Вовед во споредбена граматика на словенските јазици	прв	4	0	4
7.	MJK-2023-з-2-1	Старословенски јазик 2	втор	2	2	6
8.	MJK-2023-з-2-2	Фонетика и фонологија	втор	4	2	6
9.	MJK-2023-з-2-3	Народна книжевност	втор	2	2	6
10.	MJK-2023-з-2-4	Општа лингвистика 2	втор	4	0	4
11.	MJK-2023-з-2-5	Теорија на книжевноста 2	втор	2	1	4
12.	MJK-2023-з-2-6	Основи на научноистражувачката работа	втор	2	2	4
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година				31	17	60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
1.	MJK-2023-з-3-1	Морфологија на македонскиот јазик 1	трет	2	2	6
2.	MJK-2023-з-3-2	Историја на македонскиот јазик 1	трет	2	2	6
3.	MJK-2023-з-3-3	Македонска книжевност 19. век	трет	2	2	6
4.	MJK-2023-з-3-4	Психологија	трет	2	0	4
5.	MJK-2023-л1-3	Изборен наставен предмет од Листа 1	трет			4
6.	Флф-2023-л2-3	Изборен наставен предмет од Листа 2	трет			4
7.	MJK-2023-з-4-1	Морфологија на македонскиот јазик 2	четврти	2	2	6
8.	MJK-2023-з-4-2	Историја на македонскиот јазик 2	четврти	2	2	6
9.	MJK-2023-з-4-3	Светска книжевност 1	четврти	2	2	6
10.	MJK-2023-з-4-4	Педагогија	четврти	2	0	4
11.	MJK-2023-л1-4	Изборен наставен предмет од Листа 1	четврти			4
12.	Флф-2023-л2-4	Изборен наставен предмет од Листа 2	четврти			4
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година						60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ТРЕТА ГОДИНА						
1.	MJK-2023-з-5-1	Лексикологија на македонскиот јазик	петти	2	2	6
2.	MJK-2023-з-5-2	Зборообразување во македонскиот јазик	петти	2	2	6
3.	MJK-2023-з-5-3	Светска книжевност 2	петти	2	2	6
4.	MJK-2023-з-5-4	Методика на наставата по книжевност 1	петти	2	4	4
5.	MJK-2023-л1-5	Изборен наставен предмет од Листа 1	петти			4
6.	Флф-2023-л2-5	Изборен наставен предмет од Листа 2	петти			4
7.	MJK-2023-з-6-1	Основи на семантиката	шести	2	2	6
8.	MJK-2023-з-6-2	Синтакса на македонскиот јазик 1	шести	3	3	6
9.	MJK-2023-з-6-3	Современа македонска книжевност 1	шести	2	2	6
10.	MJK-2023-з-6-4	Методика на наставата по книжевност 2	шести	2	4	4
11.	MJK-2023-л1-6	Изборен наставен предмет од Листа 1	шести			4
12.	Флф-2023-л2-6	Изборен наставен предмет од Листа 2	шести			4
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година						60

Реден број	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА						
1.	МЈК-2023-з-7-1	Преглед на македонските дијалекти 1	седми	2	2	6
2.	МЈК-2023-з-7-2	Синтакса на македонскиот јазик 2	седми	3	3	6
3.	МЈК-2023-з-7-3	Современа македонска книжевност 2	седми	2	2	6
4.	МЈК-2023-з-7-4	Методика на наставата по македонски јазик 1	седми	2	4	4
5.	МЈК-2023-л1-7	Изборен наставен предмет од Листа 1	седми			4
6.	Флф-2023-л2-7	Изборен наставен предмет од Листа 2	седми			4
7.	МЈК-2023-з-8-1	Преглед на македонските дијалекти 2	осми	2	2	5
8.	МЈК-2023-з-8-2	Лингвостилистика	осми	3	3	5
9.	МЈК-2023-з-8-3	Современа македонска книжевност 3	осми	2	2	5
10.	МЈК-2023-з-8-4	Методика на наставата по македонски јазик 2	осми	2	4	4
11.	МЈК-2023-з-8-5	Дипломски труд	осми			3
12.	МЈК-2023-л1-8	Изборен наставен предмет од Листа 1	осми			4
13.	Флф-2023-л2-8	Изборен наставен предмет од Листа 2	осми			4
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година						60

Табела 6.2. Изборни наставни предмети на студиската програма

Вид на изборен наставен предмет	Број
Изборни наставни предмети од Листата на изборни предмети предложена од единицата	12
Изборни наставни предмети кои единицата ги обезбедува од Универзитетска листа на изборни предмети	/

Р. бр	Код	Назив на предметот од Листа 1	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1	MJK-2023-л1-3-1	Македонски јазик-култура на говор	трет	2	2	4	ФЛФ
2	MJK-2023-л1-3-2	Македонски јазик-вештини на пишување	трет	2	2	4	ФЛФ
3	MJK-2023-л1-3-3	Митопоетика	трет	2	2	4	ФЛФ
4	MJK-2023-л1-3-4	Уснокнижевни транспозиции во македонската книжевност и култура	трет	2	2	4	ФЛФ
5	MJK-2023-л1-4-1	Фразеологија на македонскиот јазик	четврти	2	2	4	ФЛФ
6	MJK-2023-л1-4-2	Медиумска писменост	четврти	2	2	4	ФЛФ
7	MJK-2023-л1-4-3	Словенска митологија	четврти	2	2	4	ФЛФ
8	MJK-2023-л1-4-4	Вовед во имагологија	четврти	2	2	4	ФЛФ
9	MJK-2023-л1-5-1	Македонскиот јазик во балкански контекст	петти	2	2	4	ФЛФ
10	MJK-2023-л1-5-2	Социолингвистика – македонски јазик	петти	2	2	4	ФЛФ
11	MJK-2023-л1-5-3	Книжевност за деца 1	петти	2	2	4	ФЛФ
12	MJK-2023-л1-5-4	Македонската културна традиција во европски контекст	петти	2	2	4	ФЛФ
13	MJK-2023-л1-6-1	Прагматика – македонски јазик	шести	2	2	4	ФЛФ
14	MJK-2023-л1-6-2	Македонскиот јазик во јужнословенски контекст	шести	2	2	4	ФЛФ
15	MJK-2023-л1-6-3	Книжевност за деца 2	шести	2	2	4	ФЛФ
16	MJK-2023-л1-6-4	Културолошки, филозофски и социолошки проучувања	шести	2	2	4	ФЛФ
17	MJK-2023-л1-7-1	Психолингвистика	седми	2	2	4	ФЛФ
18	MJK-2023-л1-7-2	Граматичка семантика	седми	2	2	4	ФЛФ
19	MJK-2023-л1-7-3	Односи со јавноста	седми	2	2	4	ФЛФ
20	MJK-2023-л1-7-4	Приказната и спектаклот	седми	2	2	4	ФЛФ
21	MJK-2023-л1-8-1	Прагматика на дискурсот	осми	2	1	4	ФЛФ
22	MJK-2023-л1-8-2	Спорт и здравје	осми	2	2	4	ФФК
24	MJK-2023-л1-8-4	Херменевтика и семиологија	осми	2	2	4	ФЛФ
Вкупно:							

Студиски програми
ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОД ЛИСТА 2

Р. бр.	Код	Назив на предметот од Листа 2	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Единица
				П	В		
1.	Флф-2023-л2-3-1	Корејски јазик 1	трет	2	1	4	ФЛФ
2.	Флф-2023-л2-3-2	Кинески јазик 1	трет	2	1	4	ФЛФ
3.	Флф-2023-л2-3-3	Јапонски јазик 1	трет	2	1	4	ФЛФ
4.	Флф-2023-л2-3-5	Словенечка книжевност и култура	трет	2	2	4	ФЛФ
5.	Флф-2023-л2-3-6	Текстуалност, сексуалност, култура	трет	2	0	4	ФЛФ
6.	Флф-2023-л2-3-7	Книжевна фантастика	трет	2	0	4	ФЛФ
7.	Флф-2023-л2-3-8	Глобалниот Среден век	трет	2	0	4	ФЛФ
8.	Флф-2023-л2-3-12	Албански јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
9.	Флф-2023-л2-3-13	Историја на турската култура и цивилизација 1	трет	2	2	4	ФЛФ
10.	Флф-2023-л2-3-14	Германски јазик за Филолошкиот факултет 1	трет	0	2	4	ФЛФ
11.	Флф-2023-л2-3-15	Украински јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
12.	Флф-2023-л2-3-16	Француски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
13.	Флф-2023-л2-3-17	Шпански јазик 1	трет	0	4	4	ФЛФ
14.	Флф-2023-л2-3-18	Португалски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
15.	Флф-2023-л2-3-19	Романски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
16.	Флф-2023-л2-3-20	Руски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
17.	Флф-2023-л2-3-21	Полски јазик 1	трет	3	1	4	ФЛФ
18.	Флф-2023-л2-3-22	Чешки јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
19.	Флф-2023-л2-3-23	Словенечки јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
20.	Флф-2023-л2-3-24	Хрватски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
21.	Флф-2023-л2-3-25	Српски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
22.	Флф-2023-л2-3-26	Италијански јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
23.	Флф-2023-л2-3-27	Турски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
24.	Флф-2023-л2-3-28	Унгарски јазик 1	трет	2	2	4	ФЛФ
25.	Флф-2023-л2-3-29	Деловна англиска комуникација	трет	2	0	4	ФЛФ
26.	Флф-2023-л2-3-30	Утопии и дистопии	трет	2	0	4	ФЛФ
27.	Флф-2023-л2-3-31	Полска цивилизација 1	трет	3	1	4	ФЛФ
28.	Флф-2023-л2-4-1	Корејски јазик 2	четврти	2	1	4	ФЛФ
29.	Флф-2023-л2-4-2	Кинески јазик 2	четврти	2	1	4	ФЛФ
30.	Флф-2023-л2-4-3	Јапонски јазик 2	четврти	2	1	4	ФЛФ
31.	Флф-2023-л2-4-5	Хрватска книжевност и култура	четврти	2	2	4	ФЛФ
32.	Флф-2023-л2-4-6	Креативно пишување	четврти	2	0	4	ФЛФ
33.	Флф-2023-л2-4-7	Поетика на ориенталните книжевности	четврти	2	0	4	ФЛФ
34.	Флф-2023-л2-4-8	Медиумска писменост / критичко читање	четврти	2	0	4	ФЛФ
35.	Флф-2023-л2-4-9	Книжевност, филм и култура	четврти	2	0	4	ФЛФ
36.	Флф-2023-л2-4-14	Албански јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
37.	Флф-2023-л2-4-15	Историја на турската култура и цивилизација 2	четврти	2	2	4	ФЛФ

38.	Флф-2023-л2-4-16	Германски јазик за Филолошкиот факултет 2	четврти	0	2	4	ФЛФ
39.	Флф-2023-л2-4-17	Украински јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
40.	Флф-2023-л2-4-18	Француски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
41.	Флф-2023-л2-4-19	Шпански јазик 2	четврти	0	4	4	ФЛФ
42.	Флф-2023-л2-4-20	Португалски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
43.	Флф-2023-л2-4-21	Романски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
44.	Флф-2023-л2-4-22	Италијански јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
45.	Флф-2023-л2-4-23	Руски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
46.	Флф-2023-л2-4-24	Полски јазик 2	четврти	3	1	4	ФЛФ
47.	Флф-2023-л2-4-25	Чешки јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
48.	Флф-2023-л2-4-26	Словенечки јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
49.	Флф-2023-л2-4-27	Хрватски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
50.	Флф-2023-л2-4-28	Српски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
51.	Флф-2023-л2-4-29	Турски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
52.	Флф-2023-л2-4-30	Унгарски јазик 2	четврти	2	2	4	ФЛФ
53.	Флф-2023-л2-4-31	Полска цивилизација 2	четврти	3	1	4	ФЛФ
54.	Флф-2023-л2-4-32	Лингвистичка анализа	четврти	2	1	4	ФЛФ
55.	Флф-2023-л2-4-33	Историја на англискиот јазик	четврти	2	0	4	ФЛФ
56.	Флф-2023-л2-5-1	Корејски јазик 3	петти	2	1	4	ФЛФ
57.	Флф-2023-л2-5-2	Кинески јазик 3	петти	2	1	4	ФЛФ
58.	Флф-2023-л2-5-3	Јапонски јазик 3	петти	2	1	4	ФЛФ
59.	Флф-2023-л2-5-4	Српска книжевност и култура	петти	2	2	4	ФЛФ
60.	Флф-2023-л2-5-5	Меморија и носталгија во фотографија и книжевност	петти	2	0	4	ФЛФ
61.	Флф-2023-л2-5-6	Книжевност и музика	петти	2	0	4	ФЛФ
62.	Флф-2023-л2-5-7	Теории на идентитет и транс-национална книжевност	петти	2	0	4	ФЛФ
63.	Флф-2023-л2-5-12	Албански јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
64.	Флф-2023-л2-5-13	Турско-македонските јазични и културни врски низ историјата 1	петти	2	2	4	ФЛФ
65.	Флф-2023-л2-5-14	Германски јазик за Филолошкиот факултет 3	петти	2	2	4	ФЛФ
66.	Флф-2023-л2-5-15	Украински јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
67.	Флф-2023-л2-5-16	Француски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
68.	Флф-2023-л2-5-17	Шпански јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
69.	Флф-2023-л2-5-18	Португалски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
70.	Флф-2023-л2-5-19	Романски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
71.	Флф-2023-л2-5-20	Италијански јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
72.	Флф-2023-л2-5-21	Руски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
73.	Флф-2023-л2-5-22	Полски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
74.	Флф-2023-л2-5-23	Чешки јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
75.	Флф-2023-л2-5-24	Словенечки јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
76.	Флф-2023-л2-5-25	Хрватски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
77.	Флф-2023-л2-5-26	Српски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ

78.	Флф-2023-л2-5-27	Турски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
79.	Флф-2023-л2-5-28	Унгарски јазик 3	петти	2	2	4	ФЛФ
80.	Флф-2023-л2-5-29	Полска цивилизација 3	петти	2	2	4	ФЛФ
81.	Флф-2023-л2-5-30	Интеркултурна комуникација	петти	2	0	4	ФЛФ
82.	Флф-2023-л2-5-31	Есејот во англофонската книжевност	петти	2	0	4	ФЛФ
83.	Флф-2023-л2-6-1	Корејски јазик 4	шести	2	1	4	ФЛФ
84.	Флф-2023-л2-6-2	Кинески јазик 4	шести	2	1	4	ФЛФ
85.	Флф-2023-л2-6-3	Јапонски јазик 4	шести	2	1	4	ФЛФ
86.	Флф-2023-л2-6-4	Бугарска книжевност и култура	шести	2	2	4	ФЛФ
87.	Флф-2023-л2-6-5	Романтизам и реализам: преиспитување на границите	шести	2	0	4	ФЛФ
88.	Флф-2023-л2-6-6	Книжевна антропологија	шести	2	0	4	ФЛФ
89.	Флф-2023-л2-6-7	Компаративни читања	шести	2	0	4	ФЛФ
90.	Флф-2023-л2-6-8	Законот како книжевност и култура	шести	2	0	4	ФЛФ
91.	Флф-2023-л2-6-9	Прагматика – македонски јазик	шести	2	2	4	ФЛФ
92.	Флф-2023-л2-6-10	Македонскиот јазик во јужнословенски контекст	шести	2	2	4	ФЛФ
93.	Флф-2023-л2-6-11	Книжевност за деца 2	шести	2	2	4	ФЛФ
94.	Флф-2023-л2-6-12	Културолошки, филозофски и социолошки проучувања	шести	2	1	4	ФЛФ
95.	Флф-2023-л2-6-13	Албански јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
96.	Флф-2023-л2-6-14	Турско-македонските јазични и културни врски низ историјата 2	шести	2	2	4	ФЛФ
97.	Флф-2023-л2-6-15	Германски јазик за Филолошкиот факултет 4	шести	0	2	4	ФЛФ
98.	Флф-2023-л2-6-16	Украински јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
99.	Флф-2023-л2-6-17	Француски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
100.	Флф-2023-л2-6-18	Шпански јазик 4	шести	0	4	4	ФЛФ
101.	Флф-2023-л2-6-19	Португалски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
102.	Флф-2023-л2-6-20	Романски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
103.	Флф-2023-л2-6-21	Италијански јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
104.	Флф-2023-л2-6-22	Руски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
105.	Флф-2023-л2-6-23	Полски јазик 4	шести	3	1	4	ФЛФ
106.	Флф-2023-л2-6-24	Чешки јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
107.	Флф-2023-л2-6-25	Словенечки јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
108.	Флф-2023-л2-6-26	Хрватски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
109.	Флф-2023-л2-6-27	Српски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
110.	Флф-2023-л2-6-28	Турски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
111.	Флф-2023-л2-6-29	Унгарски јазик 4	шести	2	2	4	ФЛФ
112.	Флф-2023-л2-6-30	Полска цивилизација 4	шести	3	1	4	ФЛФ
113.	Флф-2023-л2-6-31	Семантика – англиски јазик	шести	2	0	4	ФЛФ
114.	Флф-2023-л2-6-33	Дискурзивна анализа во наставата	шести	2	0	4	ФЛФ
115.	Флф-2023-л2-7-1	Корејски јазик 5	седми	2	1	4	ФЛФ
116.	Флф-2023-л2-7-2	Кинески јазик 5	седми	2	1	4	ФЛФ

117.	Флф-2023-л2-7-3	Јапонски јазик 5	седми	2	1	4	ФЛФ
118.	Флф-2023-л2-7-4	Поетика на егзил и (не)вдоманост	седми	2	1	4	ФЛФ
119.	Флф-2023-л2-7-5	Книжевност и политички теории на тоталитаризмот	седми	2	0	4	ФЛФ
120.	Флф-2023-л2-7-10	Албански јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
121.	Флф-2023-л2-7-11	Современа турска кинематографија 1	седми	2	2	4	ФЛФ
122.	Флф-2023-л2-7-12	Германски јазик за Филолошкиот факултет 5	седми	0	2	4	ФЛФ
123.	Флф-2023-л2-7-13	Украински јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
124.	Флф-2023-л2-7-14	Француски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
125.	Флф-2023-л2-7-15	Шпански јазик 5	седми	0	4	4	ФЛФ
126.	Флф-2023-л2-7-16	Португалски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
127.	Флф-2023-л2-7-17	Романски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
128.	Флф-2023-л2-7-18	Италијански јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
129.	Флф-2023-л2-7-19	Италијанскиот роман и филм	седми	2	2	4	ФЛФ
130.	Флф-2023-л2-7-20	Руски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
131.	Флф-2023-л2-7-21	Полски јазик 5	седми	3	1	4	ФЛФ
132.	Флф-2023-л2-7-22	Чешки јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
133.	Флф-2023-л2-7-23	Словенечки јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
134.	Флф-2023-л2-7-24	Хрватски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
135.	Флф-2023-л2-7-25	Српски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
136.	Флф-2023-л2-7-26	Турски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
137.	Флф-2023-л2-7-27	Унгарски јазик 5	седми	2	2	4	ФЛФ
138.	Флф-2023-л2-7-28	Полска цивилизација 5	седми	3	1	4	ФЛФ
139.	Флф-2023-л2-7-29	Социолнгвистика – англиски јазик	седми	2	0	4	ФЛФ
140.	Флф-2023-л2-7-30	Стратегии на учење	седми	2	0	4	ФЛФ
141.	Флф-2023-л2-8-1	Корејски јазик 6	осми	2	1	4	ФЛФ
142.	Флф-2023-л2-8-2	Кинески јазик 6	осми	2	1	4	ФЛФ
143.	Флф-2023-л2-8-3	Јапонски јазик 6	осми	2	1	4	ФЛФ
144.	Флф-2023-л2-8-4	Психоанализа и книжевност	осми	2	0	4	ФЛФ
145.	Флф-2023-л2-8-5	Историографска метафикција	осми	2	0	4	ФЛФ
146.	Флф-2023-л2-8-6	Сценариото како уметност на нарацијата	осми	2	0	4	ФЛФ
147.	Флф-2023-л2-8-10	Албански јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
148.	Флф-2023-л2-8-11	Современа турска кинематографија 2	осми	2	2	4	ФЛФ
149.	Флф-2023-л2-8-12	Германски јазик за Филолошкиот факултет 6	осми	0	2	4	ФЛФ
150.	Флф-2023-л2-8-13	Украински јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
151.	Флф-2023-л2-8-14	Француски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
152.	Флф-2023-л2-8-15	Шпански јазик 6	осми	0	4	4	ФЛФ
153.	Флф-2023-л2-8-16	Португалски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
154.	Флф-2023-л2-8-17	Романски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
155.	Флф-2023-л2-8-18	Италијански јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
156.	Флф-2023-л2-8-19	Италијанизмите во македонскиот јазик	осми	2	0	4	ФЛФ
157.	Флф-2023-л2-8-20	Руски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ

158.	Флф-2023-л2-8-21	Полски јазик 6	осми	3	1	4	ФЛФ
159.	Флф-2023-л2-8-22	Чешки јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
160.	Флф-2023-л2-8-23	Словенечки јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
161.	Флф-2023-л2-8-24	Хрватски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
162.	Флф-2023-л2-8-25	Српски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
163.	Флф-2023-л2-8-26	Турски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
164.	Флф-2023-л2-8-27	Унгарски јазик 6	осми	2	2	4	ФЛФ
165.	Флф-2023-л2-8-28	Полска цивилизација 6	осми	3	1	4	ФЛФ
166.	Флф-2023-л2-8-29	Прагматика – англиски јазик	осми	2	1	4	ФЛФ
167.	Флф-2023-л2-8-30	Следење и оценување во наставата по англиски како странски јазик	осми	2	0	4	ФЛФ
168.	Флф-2023-л2-8-32	Усмена, популарна и постмодерна книжевност и култура	осми	2	0	4	ФЛФ

ЗАБЕЛЕШКА:

Во студиската програма има два типа изборни предмети: **Листа 1**, во која се наоѓаат предмети што се нудат од потесната област на програмата; и **Листа 2**, во која се наоѓаат предмети што се нудат од пошироката област, т.е. од сите други студиски програми на факултетот. На овој начин студентот добива можност да ги прошири своите знаења и од други јазици, книжевности и култури, што несомнено ќе му ја подобри квалификацијата опишана во додатокот на дипломата.

Прилог бр. 3.а.
Содржина на предметните програми
Задолжителни предмети

ПРВА ГОДИНА

I семестар

Реден број на прилогот: 1

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СТАРОСЛОВЕНСКИ ЈАЗИК 1			
2.	Код	МЈК-2023-з-1-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1. година 1. семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска, проф. д-р Марија Паунова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Усвојување на старословенските азбуки 2. Расчитување на старословенски текстови 3. Препознавање на гласовните закони во старословенскиот				
11.	Содржина на предметната програма: Историјат на постанокот на старословенската писменост. Старословенски азбуки. Споменици- книжевни и епиграфски. Варијанти на црковнословенскиот. Фонологија. Вокален систем. Потекло и развој на вокалите. Промени во вокалниот систем: превој на вокалите; метатеза на ликвидите. Консонантски систем. Потекло и развој на консонантите. Промени во консонантскиот систем: палатализации, јотувања; промени во консонантските групи. Акцент. Вежби: читање на библиски текстови и на епиграфика на старословенски; расчитување на скратеници и анализа на фонолошките карактеристики.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		80 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Е. Црвенковска	Старословенска граматика	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“	2021
		2.	Р. Угринова-Скаловска	Старословенски јазик	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1997
		3.	Р. Угринова-Скаловска	Панонски легенди	„Наша книга“	1969
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. А. Хабургаев	Старославянский язык	Просвещение. Москва	1986
		2.	М. Л. Ремнёва	Старославянский язык	МГУ, Москва	2011
		3.	St. Damjanović	Staroslavenski jezik	Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb	2005

Реден број на прилогот: 2

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КУЛТУРА НА ПИСМЕНОТО ИЗРАЗУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК			
2.	Код	МЈК-2023-з-1-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1. година 1. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Станислава-Сташа Тофоска Јанеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе знаат: - да ги дефинираат и да ги објаснат основните поими од сите јазични рамништа на македонскиот јазик; - критички да ја анализираат употребата на македонскиот јазик и да ги утврдат отстапувањата од стандардната норма на сите јазични рамништа во различни видови текстови; - да ги разбираат и логично да креираат синтагми, реченици и текст на македонски јазик; - соодветно да ги применат јазичните знаења во пишаната комуникација на македонски стандарден јазик; - да го преиспитуваат и да го самооценуваат своето писмено изразување на македонски стандарден јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Македонскиот стандарден јазик –развој и основни карактеристики. Утврдување на основните поими од сите јазични рамништа. Јазична норма (поим, карактеристики). Отстапувања од нормата. Правописна норма на македонскиот јазик: утврдување на правописните правила на македонскиот стандарден јазик и нивна примена во пишување текстови на македонски јазик. Покрај правописната норма, преку анализа на различни типови текстови, ќе се посочуваат и другите аспекти на културата на писменото изразување што се одлика на македонскиот стандарден јазик (лексички, морфосинтаксички и др.). Ќе се обрне особено внимание на оние кај кои се забележуваат поголеми недоследности и отстапки во јавната комуникација (некритичка употреба на заемки и интернационализми, пренесување на синтаксички структури од англискиот јазик и сл.) Ќе бидат објаснети принципите и постапките на процесот на пишување и структурирање на текстовите со цел да се подобри писменото изразување на македонски на академско рамниште. Ќе се пишуваат куси текстови на македонски јазик, со различна комуникациска цел. Ќе се работи на подобрување на структурата и јасноста на реченицата, со нагласување на важноста на правилната употреба на лексиката, граматиката и правописот. Целта на предметот е да ги оспособи студентите за длабинско разбирање, анализа и создавање текстови на македонски јазик во коишто ќе бидат запазени сите јазични стандарди.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, самостојно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект, домашна задача		20 бодови	

		(презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		нема			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело, АД Детска радост	2004
		2.	група автори	Правопис на македонскиот јазик (електронско издание www. pravopis.mk).	ИМЈ „Крсте Мисирков“	2017
		3.	Ст. Тофоска	материјали подготвени од наставникот соодветни за обработуваната тема		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бојковска С., Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
		2.	Кирил Конески	Правописен речник на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	1999
		3.	група автори	Толковен речник на македонскиот јазик. Том 1, 2, 3, 4, 5,6. (електронско издание www. makedonski.gov.mk)	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	

Реден број на прилогот: 3

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СРЕДНОВЕКОВНА КНИЖЕВНОСТ			
2.	Код	МЈК-2023-з-1-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1. година / 1. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Трајче Стамески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметната програма е да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења од областа на средновековната книжевност и култура на просторите на Македонија и пошироко. Запознавање со појавата и специфичниот историски и културен развојот на словенската писменост на овие простори. За остварување на овие цели предметната програма ќе се фокусира на теоретските и практичните аспекти на изучувањето на првите оригинални, препишувачки и преведувачки средновековни ракописи и дела. Со усвојувањето на сознанијата на оваа предметна програма, студентите ќе можат да го разберат значењето и неопходноста на средновековната книжевност и култура за континуитетот и конституирањето на современиот македонски книжевен и културен идентитет и научна продукција.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во предметот. Раѓање на христијанството. Источната црква и подемот на византиската теологија и култура. Жанрот хагиографија (житие). <i>Панонски легенди</i>, <i>Кратко Кирилово житие</i> и <i>Солунска легенда</i> (Словенски извори за Св. Кирил и Методиј). Жанрот слово. Похвални и поучни слова на Св. Климент Охридски (Оригинална хагиографска, црковно-просветна и културна дејност). Теофилакт Охридски - <i>Климентово житие</i>. Охридската книжевна школа. Св. Наум Охридски (книжевна и културна дејност). Жанрот трактат. Црноризец Храбар - <i>О писменех</i> или <i>За буквите</i>). Појавата на богомилството во Македонија (<i>Тајната книга</i>). Жанрот беседа. Презитер Козма и <i>Беседата против новопојавената богомилска ерес</i>. Средновековни книжевни жанрови: Псалтир, Евангелие, Апокриф. Средновековни раскази. Средновековни романи.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, изработка на семинарска работа, изработка на проектни задачи, консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација/ самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вера Стојчевска - Антиќ	Историја на македонската книжевност, Средновековна книжевност	Детска радост, Скопје	1997
		2.	Предговор, избор, превод и коментар Радмила Угринова-Скаловска	Климент Охридски, Похвали и поуки	Табернакул, Скопје	1996
		3.	Добрила Милоvsка	Книжевни дејци и дела	Филолошки факултет „Блаже Конески" Скопје	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зборник	Епоха Св. Климент Охридски 1 и 2	МАНУ, Скопје	2016
		2.	Ѓ.Поп-Атанасов, М.Ј.Тошиќ и И.Велев	Творци на македонската литература 9-18 век	Институт за македонска литература, Скопје	2004
		3.	Блаже Конески, Вера Стојчевска - Антиќ	Тиквешки зборник	Мисла, Скопје	1987

Реден број на прилогот: 4

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	ОПШТА ЛИНГВИСТИКА 1		
2.	Код	МЈК-2023-3-1-4		
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје, Катедра за македонски јазик		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година /семестар	1. година/ 1. семестар	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Димитар Пандев проф. д-р Анета Дучевска доц. д-р Бобан Карапејовски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со поимите <i>јазик и наука за јазикот</i> . Да можат да го определат местото на јазикот во општеството и во науката, како и местото и врските на општата лингвистика со другите науки. Да добијат знаења за развојот на општата лингвистика, нејзините основни модели и теориски пристапи. Да ги усвојат основните поставки и поими на науката за јазикот, како и функциите на јазикот (синхронија, дијахронија, парадигматика, синтагматика итн.; структурализам и функционализам; знак, јазичен знак и др.; конативна, референцијална функција на јазикот итн.). Да ги разликуваат јазичните универзалии. Да добијат основни знаења од јазичните рамништа и од лингвистичките дисциплини (фонетика, фонологија, морфологија, зборообразување, синтакса; семантика, прагматика; социолингвистика, психолингвистика).			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Предмет, цели и задачи на општата лингвистика. 2. Општата лингвистика и другите одделни науки: психологија, социологија, логика, филозофија и др. 3. Односот филологија – (општа) лингвистика – семиотика. 4. Општа : применета лингвистика. 5. Основни модели на општата лингвистика: структуралистички, дистрибуционалистички. 6. Основни дихотомии во општата лингвистика: јазик – говор; синхронија – дијахронија; парадигматика – синтагматика; инваријантност – варијантност. 7. Преглед на лингвистичките дисциплини. 8. Општата лингвистика како наука за човековиот јазик. Јазик: природен, народен, литературен (стандарден) јазик. Идиолект. 9. Јазиците во светот (енциклопедиски и лингвистички опис на јазиците во светот). 10. Јазикот како систем од знаци за комуникација меѓу луѓето. Јазикот како средство за комуникација меѓу луѓето (вербална и невербална комуникација). 11. Знак. Јазичен знак. 12. Функциите на јазикот. 13. Преглед на јазичните рамништа.			
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектни активности (домашни работи и семинарски трудови), домашно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	2+2		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20
		16.2.	Самостојни задачи	20
		16.3.	Домашно учење – задачи	50
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	60	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30	
	17.3.	Активност и учество	10	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пандев, Димитар	Основни поими на науката за јазикот (скрипта)	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2006
		2.	Пандев, Димитар	Општа реторика	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2013
		3.	Bugarski, Ranko	Uvod u opštu lingvistiku	Čigoja štampa, Beograd	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Burton, Strang, Rose-Marie Déchaine, Eric Vatikiotis-Bateson	Linguistics for Dummies	John Wiley & Sons	2012
		2.	Bauer, Laurie	Linguistics Student's Handbook	Oxford University Press	2007
		3.	Glovacki-Bernardi, , Zrinjka, August Kovačec, Ranko Matasović, Milan Mihaljević, Dieter W. Halwachs, Karl Sornig, Christine Penzinger, Richard Schrodtt	Uvod u lingvistiku	Školska knjiga, Zagreb	2007

Реден број на прилогот: 5

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код	МЈК-2023-з-1-5			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	1. година 1. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Кристина Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Студентите да се стекнат со знаења за: основните литературно-теориски поими. 2. Студентите да се запознаат со најважните теории на книжевност и дисциплини. 3. Препознавање на литературни категории на конкретни примери од литературата пракса. 4. Осознавање на теориски концепти. 5. Студентите да се запознаат со теориите на литературните родови: епика, лирика и драма. 6. Запознавање со видови (жанри) и подвидови, со хибридни жанри, потребни за натамошно проучување на литературата. 7. Студентите да се стекнат со знаења за: теории на драма, видови драма: трагедија, комедија, трагикомедија, итн., потребни за натамошно проучување на литературата преку конкретни анализи на литературни дела. 8. Примена на знаењата од овие области. Оспособување на студентите за теориски анализи преку суштинска синергија на теоријата со конкретна аналитичка пракса преку примери.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Основни теориски поими Поим и дефинирање на основни литературно-теориски поими. Стожерни теории на книжевност и дисциплини. Теории на литературни родови: епика, лирика и драма. Теории на видови (жанри) и подвидови. Хибридни жанри. Усогласеност на делото со жанрот (или отстапка од него). Претоп на видови. Презентирање на примери за литературни родови, видови и подвидови. Хибридни жанри. Анализи на литературни дела од сите родови, видови и подвидови преку конкретни примери, апликации од дела. 2. Драма: поим и дефинирање Теории на драма. Видови драма: трагедија, комедија, трагикомедија, итн. Теорија на трагедија според Аристотел. Презентирање на примери за видови драма. Анализи на драмски дела преку неколку модели на теории на драма.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, презентации на часовите (презентирање на креативни индивидуални презентации), толкување, развивање на дискусии, дебати, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит).				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	2+1			
15.	Форми на наставните	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови

	активности	15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		25 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		25 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		55 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови		
	17.3.	Активност и учество		15 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	За поетиката (превод од старогрчки, предговор и коректура на Михаил Д. Петрушевики)	Македонска книга, Култура, Наша книга, Комунист и Мисла, Скопје	1979
		2.	Milivoj Solar	Teorija knjizhevnosti	Shkolska knjiga, Zagreb	1981
		3.	Јуриј Боров	Енциклопедија на естетиката и на теоријата на литературата	Македоника литера, Скопје	2011
		22.2.	Дополнителна литература			
	Реден број		Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Zdenko Shkreb , Ante Stamac	Uvod u knjizhevnost	Globus, Zagreb	1983
	2.		Освалд Дикро / Цветан Тодоров	Енциклопедиски речник на науките за јазикот 1 и 2	Детска радост, Скопје	1994
	3.		Катица Кулафкова	Теорија на книжевноста	Pro Littera, Скопје	2008

Реден број на прилогот: 6

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО СПОРЕДБЕНА ГРАМАТИКА НА СЛОВЕНСКИТЕ ЈАЗИЦИ			
2.	Код	МЈК-2023-з-1-6			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	1. година / 1.семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска проф. д-р Лидија Аризанковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Разликување на периодите во историскиот развој на словенското јазично семејство. - Препознавање на сите словенски јазици според основните јазични карактеристики. - Усвојување на компаративниот метод што лежи во основата на секоја наука.				
-	Содржина на предметната програма: Воведни информации од дијахрониски и од синхрониски аспект за словенските јазици. Индоевропски прајазик. Индоевропско јазично семејство. Балтословенска заедница. Прасловенски јазик – периодизација, територија, контакти. Фонолошки особености на прасловенскиот јазик. Вокалниот и консонантскиот систем на словенските јазици во дијахронија и во синхронија. Акцентски особености. Основни морфолошки карактеристики на прасловенскиот и на современите словенски јазици – преглед и споредба. Читање, превод и анализа на текстови на сите словенски јазици. Работа со речник и запознавање со лексиката.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)				
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација					
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Угринова-Скаловска, Р.	Споредбена граматика на словенските јазици	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1994	
		2.	Mihaljević, M.	Slavska poredbena gramatika 1. Dio	Školska knjiga, Zagreb	2014	
		3.	Mihaljević M.	Slavska poredbena gramatika 2. Dio	Školska knjiga, Zagreb	2002	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Супрун, А. Е.	Праславјанский язык	Минск: Университетское	1993	
		2.	Пипер, П.	Увод у славистику 1	Београд: Завод за уџбенике и наставна средства	1998, 2000	
		3.	Ђорђевић, Р.	Увод у контрастирање језика (4. изд.).	Београд: Филолошки факултет	2000	
			4.	Šekli, M.	Tipologija lingvogeneza slovanskih jezika	Ljubljana: Založba ZRC	2018

II семестар

Реден број на прилогот: 7

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СТАРОСЛОВЕНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-2-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1. година 2. семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска, проф. д-р Марија Паунова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Старословенски јазик 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Морфолошка анализа на старословенски текстови 2. Оспособување за користење на старословенски речник 3. Преведување од старословенски на македонски				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија. Именки. Основи на именките. Заменки. Палатална и непалатална промена на заменките. Придавки. Проста и сложена промена на придавките. Броеви. Прилози. Синтакса на падежните форми. Глаголи. Класификација на глаголите по групи. Презент. Императив. Аорист. Имперфект. Именски форми на глаголите. Сложени глаголски форми. Значење и употреба на глаголските времиња. Неменливи зборови. Лексика. Вежби: читање, превод и морфолошка анализа на библиски текстови. Работа со речник и запознавање со лексиката.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар Положен испит по Старословенски јазик 1				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Е. Црвенковска	Старословенска граматика	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“	2021
		2.	Р. Угринова-Скаловска	Старословенски јазик	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1997
		3.	Р. Угринова-Скаловска	Панонски легенди	„Наша книга“	1969
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. А. Хабургаев	Старославянский язык	Просвещение. Москва	1986
		2.	М. Л. Ремнёва	Старославянский язык	МГУ, Москва	2011
		3.	St. Damjanović	Staroslavenski jezik	Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb	2005

Реден број на прилогот: 8

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЈА НА СМЈ			
2.	Код	МЈК-2023-з-2-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1. година / 2. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Искра Пановска-Димкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): – Усвојување на основните фонетски и фонолошки поими – Познавање на типовите гласови во македонскиот стандарден јазик и нивните артикулациски и акустички обележја – Познавање на дистинктивните признаци во фонолошкиот систем на македонскиот стандарден јазик – Усвојување на основните поими на супрасегменталната фонологија – Усвојување на правилниот изговор и правилното акцентирање – владеење со правоговорот				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед и основни поими на фонетиката. Видови фонетика. Артикулациска фонетика: главни аспекти на говорот, градба на артикулацискиот апарат. Артикулациска база. Акустичка фонетика. Меѓународна фонетска азбука. Видови гласови во македонскиот јазик. Артикулациски и акустички обележја на гласовите во македонскиот јазик. Вовед и основни поими на фонологијата. Фонема – фон – алофон. Инвентар на фонемите во современиот македонски стандарден јазик. Фонетски признаци. Дистинктивни признаци на македонските фонеме. Алофонија и дистрибуција на фонемите во македонскиот јазик. Фонолошки алтернации. Вовед и основни поими на супрасегменталната фонологија. Поим за акцент. Акцентот во македонскиот стандарден јазик. Акцентски целости и клитички изрази. Хомографи. Слог. Градба на слогот во македонскиот стандарден јазик. Интонација. Видови интонација. Функции на интонацијата. Реченичен акцент. Логички акцент. Паузи. Ортоепија.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	4+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часови
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		40 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација /самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пановска-Димкова, Искра	Фонетика и фонологија на СМЈ	Авторизирана скрипта	2021
		2.	Савицка, И., Спасов, Јб.	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	„Детска радост“, Скопје	1997
		3.	Пановска-Димкова, Искра	Практикум по правопис со правоговор на македонскиот литературен јазик	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	„Детска радост“, Скопје	1996
		2.		Правопис на македонскиот литературен јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2017
		3.				

Реден број на прилогот: 9

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ			
2.	Код	МЈК-2023-з-2-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик – наставна насока			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: македонска книжевност и култура			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1 година / 2 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Нина Анастасова Шкрињариќ, проф. д-р Трајче Стамески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да ги стекнат неопходните сознанија од теоријата и историјата на фолклорот и да го осознаат значењето на народната литература како матрица врз која се потпира литературата воопшто. Запознавајќи ги особеностите на народната книжевност и значењето на фолклорот како конзерватор на народниот јазик и народниот бит, студентите ќе можат да го согледаат значењето на фолклорното наследство како најважен репрезент на идентитетот на еден народ. Следејќи го овој курс, студентите ќе се запознаат со најновите теориско-методолошки аспекти на проучувањето на фолклорот, кои вклучуваат интердисциплинарен пристап (преку други дисциплини: социо-културна антропологија, етнологија, етнографија и др).				
11.	Содржина на предметната програма: Генеза и развој на усната книжевност (врската на уметноста и култот, издвојување на основните родови и видови, социо-антрополошка вертикала во развојот на традиционалната култура). Кардинални својства на народната книжевност: анонимност, колективност, усна трансмисија, формулност, импровизации, варијативност. Принципи на класификација на народната поезија и особености на народната поетика. Жанровска дискусија: специфики на народната лирика и лирско-епските видови. Формулноста како закон на усното творење. Народна епика: генеза на јуначкиот епос, функција и развојот на епската песна (од епска песна до епопеја). Процес на епизација и циклизација: циклусите епски песни како финална точка во развојот на македонската и јужнословенската јуначка епика (кралимарковскиот циклус песни). Епски хронотоп (карактеристики на епското време и епскиот простор). Протагонисти и антагонисти во македонскиот јуначки епос. Народна проза: Односот мит-приказна. Генеза и хронолошко-стадијален развојот на приказните за животни и басните. Жанровски карактеристики на народната сказна. Интерпретација на волшебните приказни според моделите на В. Пропп: 1. структурално-типолошко проучување на сказната (морфологија на сказната), 2. компаративно-историски осврт кон генетиката на сказната (историските корени на волшебната приказна). Типологизација на преданијата и легендите. Реалистични приказни/новели и анегдоти. Кратки фолклорни жанри - пословици и поговорки (паремиологија) и гатанки. Цепенковите записи на народна проза (творечките интервенции на Цепенков).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Присуство на часовите за предавања и вежби Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	К. Пенушлиски	Фолклористички стички трудови	Македонска книга, Скопје	1988
		2.	Т. Саздов	Усна народна книжевност (во: Историја на македонската книжевност, I том)	Детска радост,Скопје	1997
		3.	Н. Анастасова Шкрињариќ	Фолклорологија: (теориски и книжевно-историски огледи за фолклорот)	Македоника литера, Скопје	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Н. Анастасова Шкрињариќ	Кралимарковиот циклус - на чекор до епопеја	Табернакул, Скопје	2007
		2.	Т. Стамески	Наратолошки аспекти на волшебните приказни на Марко Цепенков	Вермилион	2011
		3.	В. Проп	Морфологија на сказната	Македонска реч, Скопје	2009

Реден број на прилогот: 10

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОПШТА ЛИНГВИСТИКА 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-2-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	1. година / 2. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Димитар Пандев проф. д-р Анета Дучевска доц. д-р Бобан Карапејовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се усвојат историските основи на развојот на науката за јазикот. Да се добијат знаења од областа на развојот на лингвистиката – школи, правци и теории (од антиката до современите лингвистички пристапи и теории). Да се запознаат со историјата на лингвистичките проучувања и знаења. Да се оспособат да можат да ги користат лингвистичките учења, од теориски аспект (на историски и на современ план), во усвојувањето, анализата и споредувањето на јазиците во светот. Да ги совладаат базичните вештини во подготовката за теориски пристап кон јазичната проблематика.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Историски основи на лингвистиката. Историски преглед на идеите за јазикот. Тривиум: логика – граматика – реторика. 2. Филологија. Историска лингвистика (појава, предмет, цели и задачи). Методологија: споредбеноисториски проучувања на јазиците во светот. 4. Правци: психологизмот и позитивизмот во лингвистиката. Историската лингвистика и другите науки. 5. Премин од историска во општа лингвистика: естетска лингвистика (лингвистиката и естетиката; школа на зборови и предмети, германска естетска лингвистика, италијанска неолингвистика). 6. Психосоциолошки и географски проучувања на јазикот (Казањската и други славистички школи, лингвистичка географија, француска социолошка школа). 7. Општа и современа лингвистика. Општа лингвистика (предмет, цели и задачи, проблеми и погледи, теории и методологии, системноструктурни и функционални правци и школи во европската и во американската лингвистика). 8. Женевска школа. 9. Прашка школа. 10. Копенхагенска школа. 11. Дистрибуционалистичка школа. 12. Антрополошка лингвистика. 13. Трансформативно-генеративна граматика. 14. Современа лингвистика: интердисциплинарни и обединувачки проучувања на јазикот.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектни активности (домашни работи и семинарски трудови), домашно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	4+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		60
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30	
	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да биза запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пандев, Димитар	Општа реторика	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2013
		2.	Пандев, Димитар	Пристап во македонската лингвокултурологија	Штрк	2007
		3.	Ivić, Milka	Pravci u lingvistici 1, 2	Biblioteka XX vek, Čigoja štampa	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Алпатов, Владимир Михайлович	История лингвистических учений	ЮРАЙТ	2022
		2.	Crystal, David	The Cambridge Encyclopedia of Language	Cambridge University Press	1997
		3.	Robins, Robert Henry	A Short History of Linguistics	Longman	1997

Реден број на прилогот: 11

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-2-5			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	1. година / 2. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Кристина Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Проза – поим и дефинирање. Запознавање со теории на прозата. Стекнување на знаења за теорија на проза. Примена на знаења од оваа област. Оспособување на студентите за теориски анализи преку суштинска синергија на теоријата со конкретна аналитичка пракса преку примери од прозни дела. 2. Поезија – поим и дефинирање. Запознавање со теории на поезијата. Стекнување на знаења за теорија на поезија. Примена на знаења од оваа област. Оспособување на студентите за теориски анализи преку суштинска синергија на теоријата со конкретна аналитичка пракса преку примери од поетски дела.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Теорија на проза – поим и дефинирање. Наратологија – поим и дефинирање. Наратолошки теории. Нивоа на анализа на прозниот текст. Модел на проучување. Методологија на проучување на прозата. Анализи на прозни дела преку неколку модели на теории на драма. 2. Теорија на поезија – поим и дефинирање. Поетологија. Прочување на теории од оваа област. Стилистика - теории за стилски фигури. Нивоа на анализа на поезијата. Аналитички нивоа од класичната реторика: фонолошко ниво, синтаксичко ниво, семантичко ниво, логичко ниво. Модел на проучување. Метаболи: метаплазми, метатакси, метасемеми, металогизми. Типологија на поетски дискурси. Анализи на поетски дела преку неколку модели на теории на поезија.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, презентации на часовите (презентирање на креативни индивидуални презентации), толкување, развивање на дискусии, дебати, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит).				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			

14.	Распределба на расположивото време		2+1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		25 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		25 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи		55 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови		
	17.3.	Активност и учество		15 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Владимир Проп	<i>Морфологија на сказната</i>	„Македонска реч“, Скопје	2009
		2.	Искра Николовска-Нејашмиќ	<i>Студии од македонскиот фолклор</i>	„Институт за македонска литература“, Скопје	2000
		3.	Зборник на група автори. Приредувач и превод: Атанас Вангелов	<i>Теорија на прозата</i>	„Детска радост“, Скопје	1996
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел (превод од старогрчки, предговор и коректура на Михаил Д. Петрушевски)	<i>За поетиката</i>	„Македонска книга“, „Култура“, „Наша книга“, „Комунист“ и „Мисла“, Скопје	1979

		2.	Gruope U (J. Dubois, F. Edeline, J. – M. Klinkenberg, P. Minquet, F. Pire, H. Trinon)	<i>Rhetorique generale</i>	“Larousse”, Paris	1970
		3.	Кристина Николовска	<i>Метафора на припадност</i>	Зојдер, Скопје	1999

Реден број на прилогот: 12

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОСНОВИ НА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА РАБОТА			
2.	Код	МЈК-2023-з-2-6			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	1. година / 2. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска доц. д-р Бобан Карапејовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со основните пристапи во општата методологија на научната работа и во специфичните за областа хуманистика. Да можат да ги разликуваат основните методи во научното истражување. Да се запознаат со досегашните истражувања во странската и во македонската македонистика. Да можат да разликуваат различни типови научни и стручни текстови. Да се оспособат за експерпција и селекција на материјал за научен труд. Да направат библиографско истражување. Да разликуваат и да можат да составуваат различни типови библиографии. Да можат да формулираат истражувачки проблем, да постават хипотези и да направат план за истражувањето. Да можат да создаат основен тип стручен/научен труд (приказ на научен труд, семинарска, дипломска) и да го презентираат.				
11.	Содржина на предметната програма: 1.Поим за општата методологија на научната работа и за методологијата во хуманистичките науки. 2. Методи во научното истражување (индукција, дедукција, анализа, синтеза; анкети, интервјуа; експерпција; студии на случај). 3-4. Немакедонските и македонските македонисти за македонистиката – преглед на досегашните научни трудови во областа на македонистиката. 5. Типови стручни и научни трудови (семинарски работи, дипломски трудови, магистерски работи, докторски дисертации; прикази, статии, монографии; речници и лексикони). 6. Експерпцијата и селекцијата на материјалот во создавањето стручно/научно дело. 7. Подготовки за создавање научно дело: истражување на досегашните пишување во областа – библиографски истражувања. 8. Типови цитирања и библиографии. Создавање библиографија на трудови (од област, од публикација итн.). 9. Етичките аспекти во научните истражувања. 10. Избор на тема за семинарска или за дипломски труд – формулирање истражувачки проблем, поставување хипотези и план за истражувањето. Истражувачки прашања. 11. Создавање основен тип стручен/научен труд (приказ на научен труд, семинараска работа, дипломски труд): редослед на пасусите, поглавјата; кохезија и кохеренција. 12. Јазикот и стилот на научните текстови. 13. Усна презентација на трудовите.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектни активности (домашни работи и семинарски трудови), домашно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			40	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			40	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да биза запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Панзова, Виолета	Науката како занает	Филозофски факултет, Скопје	2003
		2.	Панзова, Виолета	Вештината на истражувањето (Општите постапки во научната работа)	Филозофски факултет, Скопје	2018
		3.	Пипер, Предраг	Методологија лингвистичких истражувања	Филолошки факултет, Београд	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Eko, Umberto	Kako se piše diplomski rad	Narodna knjiga/Alfa, Beograd	2000
		2.	Podesva, Robert J. and Devyani Sharma	Research Methods in Linguistics	Cambridge University Press	2013
		3.	D. Hacker	The Bedford handbook	Bedford/St. Martin, Boston, New York	2003

ВТОРА ГОДИНА

III семестар

Реден број на прилогот: 13

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МОРФОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 1			
2.	Код	МЈК-2023-з-3-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Способност за анализа на морфемско и на морфолошко рамниште; 2. Продлабочени познавања на структурата на зборот и на граматичките категории; 3. Упатеност во граматичките категории и начините на нивно изразување.				
11.	Содржина на предметната програма: Местото на морфологијата во лингвистичките дисциплини. Поим за зборот како предмет на проучување на морфологијата. Основните поими во морфологијата (морфа, аломорфа, морфема, збороформа). Лексичко и граматичко значење на зборовите. Начини на изразување на граматичките значења. Преглед на именските зборови: - именки (класификација на именките, граматичката категорија род кај именките, граматичката категорија број кај именките, граматичката категорија определеност / неопределеност кај именките; членот како морфолошки показател на категоријата определеност кај именките, вокативна форма кај именките); - придавки (класификација на придавките, граматичките категории род и број кај придавките, придавки непарадигматски по род и број, граматичката категорија определеност/неопределеност кај придавките, категоријата степен кај придавките, форми на придавките); - заменки (класификација на заменките – лични заменки, форми на личните заменки и нивната употреба, лично-предметни заменки, показни заменки, граматички категории кај заменките); - броеви (броеви за изразување определена бројност и за изразување приближна бројност, граматички категории кај броевите); - прилози (поим за прилози, потекло на прилозите, структура на прилозите, значење на прилозите).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60 бодови

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Бојковска С., Минова-Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.	Паноска, Р.	Современ македонски јазик	УКИМ, Скопје	1987
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тополињска, З.	Граматика на именската група во македонскиот литературен јазик	МАНУ, Скопје	1974
		2.	Минова-Ѓуркова, Л.	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор, Скопје	2000
		3.				

Реден број на прилогот: 14

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 2			
2.	Код	МЈК-2023-3-3-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	2. година / 3. семестар	7	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Димитар Пандев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најважните периоди и етапи од развојот на македонскиот писмен јазик од 9 до средината на 20 век. Следната цел е да се овозможи поедноставно разбирање на развојните процеси на жанровите и видовите на македонската писменост како и запознавање со социолингвистичките и културните околности во Македонија од најстари времиња до денес.				
11.	Старословенскиот литературен јазик како историска поддршка на македонскиот писмен јазик. Развојот на словенската писменост во Македонија од 10 до 18 век (Македонската варијанта на црковнословенскиот јазик. Односот меѓу глаголицата и кирилицата. Средновековни книжевни школи во Македонија: Охридска и Кратовско-злетовска. Одрзот на меѓуредакциските контакти во македонската писменост. Одрзот на контактот меѓу црковнословенската јазична традиција и народниот јазик во македонските средновековни текстови.) Македонскиот литературен јазик во 19 век (врз примери од текстовите на Крчовски и Пејчиновиќ до Крсте петков Мисирков) Развитокот на македонскиот литературен јазик во 20 век (врз примери на текстови од првата половина на 20 век) Историски поглед во кодификацијата на македонскиот литературен јазик Кодификација на македонскиот литературен јазик.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектни активности (домашни работи и семинарски трудови), домашно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да биде запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димитар Пандев	Македонска хрестоматија	ФлФБК – УКИМ Скопје	2013
		2.	Блаже Конески	Збор и опит 2	Арс ламина	2021
		3.	Конески, Бл. и Јашар-Настева, О.	Македонски текстови 10-20 век.	Филолошки факултет - Скопје	1971
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Блаже Конески	Од историјата на јазикот на словенската писменост во Македонија	Култура Скопје	1975
		2.	Блаже Конески	Македонскиот 19 век	Култура Скопје	1986
		3.	Спасов, Јб.	Избрани поглавја од историјата на македонскиот писмен јазик / Бојата на јазикот (прв и втор дел дел).	Скопје: Култура	2005

Реден број на прилогот: 15

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 19 ВЕК			
2.	Код	МЈК-2023-з-3-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	2. година / 3.семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Искра Тасевска Хаџи-Бошкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): —стекнување на основните поимања за книжевноста и за културата во Македонија во 19 век, како и за културните процеси кои претходат; —запознавање со основните претставници и носители на просветителството, псевдокласицизмот, романтизмот и на штотуку појавениот реализам во македонската книжевност; —стекнување на вештини за хронолошко позиционирање на соодветните автори и појави, како и правилна примена на интерпретативните методи врз конкретни текстови од македонската книжевност во 19 век.				
11.	Содржина на предметната програма: —дамаскинарската традиција и <i>Четиријазичникот</i> на Даниил; Македонија во 19 век, распаѓањето на феудалниот систем; борбите за народна црква и просвета; појавата на просветителството во Македонија; —печатниците и развојот на печатарската дејност во Македонија во 19 век; —дејноста на Јоаким Крчовски; беседите на Јоаким Крчовски во делата <i>Слово исказано заради умирање</i> , <i>Повест ради страшнога и втораго пришествија Христова</i> и <i>Различна поучителна наставленија</i> , специфичностите на дискурсот во <i>Митарства</i> и во <i>Чудеса пресвјатија Богородици</i> ; —дејноста на Кирил Пејчиновиќ; карактеристиките на делата <i>Огледало</i> и <i>Утешение грешним</i> ; —дејноста на Јордан Хаџи Константинов-Џинот (општите белези на неговото творештво); драмските обиди на Џинот како основа за натошошните драми (драмата на Марко Цепенков, <i>Црне војвода</i>); —унијатските движења во Македонија во 19 век; дејноста на Димитрија и Константин Миладинови и зародувањето на романтизмот во македонската книжевност; —поетските достигнувања во македонската книжевност на 19 век – поезијата на Константин Миладинов, Рајко Жинзифов, Марко Цепенков и Ѓорѓија Пулевски; поемите на Григор Прличев, Рајко Жинзифов и Ѓорѓија Пулевски; —автобиографиите во македонската книжевност на 19 век: <i>Мечта на еден старец</i> и <i>Автобиографијата</i> од Григор Прличев; автобиографијата на Марко Цепенков; —биографиите во македонската книжевност на 19 век – <i>Материјали за животоописанието на братја Х. Миладинови, Димитрија и Константина</i> од Кузман Шапкарев; —расказот во македонската книжевност на 19 век – <i>Прошеда</i> од Рајко Жинзифов; авторската сказна <i>Силјан Штркот</i> од Марко Цепенков.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, домашни задачи, домашно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20		
		16.2.	Самостојни задачи	20		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10			
	17.3.	Активност и учество	10			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација/самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Блаже Конески	Македонскиот XIX век (јазични и книжевно-историски прилози)	Култура	1986
		2.	Харалампие Поленаковиќ	Никулците на новата македонска книжевност	Македонска книга	1989
		3.	Харалампие Поленаковиќ	Во есот на народното будење	Македонска книга	1989
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Георги Сталев	Историја на македонската книжевност (прв дел)	Институт за македонска литература	2001
		2.	Гане Тодоровски	Македонската литература во XIX век, том 1 и 2	Матица македонска	2007
		3.	Искра Тасевска Хаџи-Бошкова	Прозните дискурси во македонската книжевност од 19 век (докторски труд)	Филолошки факултет „Блаже Конески“	2015

Реден број на прилогот: 16

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОЛОГИЈА			
2.	Код	МЈК-2023-з-3-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	2 година / 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Калина Сотироска Иваноска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се добијат научни сознанија за психичките појави и развивање на осетливоста за нивно препознавање. Да се развијат вештини за примена на психолошките знаења во наставата и работата воопшто.				
11.	Содржина на предметната програма: Содржина на предметната програма: Предмет на психологијата. Перцепција и социјална перцепција. Мислење и говор. Емоции. Мотивација. Помнење и заборавање. Учење. Способности. Ученици со посебни образовни потреби. Професионален развој и ориентација. Психологија на ефикасната настава. Ментална хигиена во училиштето. Психологија на личноста. Инклузивно образование и настава за ученици кои имаат потреба од дополнителна помош во образованието Особини на успешен наставник.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, самостојно учење, учество во изработка на тема, лабораториски вежби (демонстративни, индивидуални, работа во група)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		120		
14.	Распределба на расположивото време		2+0		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања и теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски), тимска работа		0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часа
		16.2.	Самостојни задачи		30 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи		30 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бода
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 бода
	17.3.	Активност и учество			10 бода
	17.4.	Присуство			10 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен Испит		Редовно следење на наставата и реализација на тековните задолженија		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на		Анкета и евалуација		

	наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Керамичева, Р.	Психологија во образованието и воспитанието	Скопје: Просветно дело	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Woolfolk, A.	Educational Psychology, 14th Edition	Pearson	2019
		2.	Slavin , R.	Educational Psychology: Theory and Practice	Pearson	2020
		3.	Brown , P. C., Roediger III, H. L., McDaniel, M. A.	Make It Stick: The Science of Successful Learning	Belknap Press	2014

IV семестар

Реден број на прилогот: 17

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МОРФОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 2			
2.	Код	МЈК-2023-3-4-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит по предметот морфологија на македонскиот јазик 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со зборот како поим во јазикот и со неговата граматичка структура; со граматичкото и лексичкото значење на зборот и со граматичките категории и нивната реализација во рамките на зборовните групи. Преглед на одделните зборовни групи од морфосинтаксички аспект. 1. Добра упатеност во македонската флексија, посебно во глаголската 2. Широки познавања за употребата и значењата на простите и на сложените глаголски форми 3. Упатеност во формите и функциите на неменливите, службени зборови				
11.	Содржина на предметната програма: Поим за глаголот како зборовна група. Морфемска структура на глаголот во македонскиот јазик. Граматички категории кај глаголот (предност, повратност, време, начин, вид, лице, залог, род, број). Класификација на глаголите. Прости глаголски форми: сегашно време (презент), минато определено несвршено време (имперфект), минато определено свршено време (аорист), заповеден начин (императив), глаголска л-форма, глаголска именка, глаголска придавка, глаголски прилог. Сложени глаголски форми: минато неопределено свршено и несвршено време (перфект), предминато време (плусквамперфект), идно време (футур), минато-идно време, идно прекажано време, можен начин (потенцијал), има / нема конструкции, сум конструкции. Значење и употреба на простите и на сложените глаголски форми. Предлози (препозиции), поим, структура, функции. Сврзници (коњукции), поим, поделба според структурата, според функцијата. Честички (партикули), поим, функција на честичките. Извици (интерјекции), поим, функции во реченицата. Модални зборови, поим за модални зборови, функции на модалните зборови во реченицата.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Бојковска С., Минова-Гуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.	Паноска, Р.	Современ македонски јазик	УКИМ, Скопје	1987
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, К.	Глаголските конструкции со ќе во македонскиот јазик	Скопје	1990
		2.	Конески К.	За македонскиот глагол	Скопје	1999
		3.				

Реден број на прилогот: 18

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-4-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	2 година 4 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Емилија Црвенковска; проф. д-р Димитар Пандев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Старословенски јазик 1 и 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најважните одлики на развојот на фонолошкиот и граматичкиот систем на македонскиот јазик во стариот и во новиот период за да можат да се разберат развојните процеси на фонолошко, зборообразувачко, морфолошко и зборообразувачко-лексичко рамниште од најстари времиња до денес коишто довеле до современата дијалектна состојба на македонскиот јазик. Следната цел е оспособување на студентите да ги разберат процесите, како и резултатите од нив, кои довеле до современата стандардизација на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: СТАР ПЕРИОД: Македонскиот меѓу јужнословенските и балканските јазици; Периодизација; Извори; Од историјата на предметот. Довршување на некои прасловенски процеси. Слог. Квантитет. Акцентот и современите акцентски системи во македонскиот дијалектен јазик Вокалниот систем. Ограничувања во дистрибуцијата на одделните вокални фонеме. Развојот на носовките. Вокално р и л. Консонантскиот систем: депалатализација на консонантите. За одделните консонанти: љ, њ, ќ, ф; s, ф. Развој на групите чр-, ср, зр. Упростување на консонантските групи и други комбинаторни промени. НОВ ПЕРИОД: Вокален систем; Промени на вокалното р и л. Редуција на неакцентираните вокали; Вокалите во непосреден контакт и новите должини. Консонантскиот систем, j; ф; u; x. Промена на фрикативните консонанти во африкати. Губење на консонантите во интервокална позиција. Промени во рамките на консонантските опозиции по мекост. Промени во консонантските групи одделно. МОРФОНОЛОШКИ ПОЈАВИ. Општ поглед врз фонолошкиот развиток на македонскиот јазик. Развитокот на македонската азбука и правопис. ИСТОРИСКА МОРФОЛОГИЈА. Општ поглед на развојот на граматичкиот систем. Модели на реченици и синтагми. Имиња. Член. Измествување на синтетичката деклинација. Глагол. Именски форми на глаголот (инфинитив, глаголска именка и партиципи). Прости лични форми и Глаголски конструкции. ЛЕКСИКА: општ поглед. Продуктивни начини на зборообразување. Основни фази во развојот на речникот на македонскиот јазик. Контакти во речникот со балканските јазици.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	30 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бодови		

	17.2.	Успешно реализирани лабораториски/аудиториски вежби		15 бодови		
	17.3.	Активност и учество		5 бодови		
	17.4.	Домашна задача и/или семинарска работа		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет)	(F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	(E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум)	(D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум)	(C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет)	(B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет)	(A)	
19.	Услови за потпис и полагање на завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1	Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл. (редакција: Људмил Спасов)	Историска фонологија на македонскиот јазик.	Скопје: Култура.	2001
		2.	Конески, Бл.	Историја на македонскиот јазик	Скопје: Култура.	1986
		3.	Црвенковска, Емилија	Стандардизацијата на старословенскиот јазик и развојот на македонската редакција на црковнословенскиот јазик	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Маѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура	2015
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пандев, Димитар	Македонска хрестоматија	Универзитет „Св. Кирил и Методиј, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2011
		2.	Lindstedt, Jouko, Spasov, Ljudmil, Nuorluoto, Juhani (Editors)	The Konikovo Gospel	Helsinki: Societas Scientarium Fennica	2008
		3.	Конески, Блаже	Македонскиот XIX век	Култура. Скопје	1986
		4.	Угринова-Скаловска, Радмила, Рибарова Зденка	Радомирово евангелие	ИМЈ „Крсте Мисирков“	1988
	5.					

Реден број на прилогот: 19

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СВЕТСКА КНИЖЕВНОСТ I			
2.	Код	МЈК-2023-з-4-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	2. година / 4. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Искра Тасевска Хаџи-Бошкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): —стекнување на основните поимања за текот и за развојот на светските културните процеси; —запознавање со периодизацијата и со класификацијата на античката книжевност (жанрови, претставници, обележја), со средновековната книжевност и со ренесансниот книжевен контекст; —запознавање со претставниците и со жанровите на класицизмот и на романтизмот; —развијање на интересот кај студентите и нивната способност за споредбено проучување и промислување на светската книжевност.				
11.	Содржина на предметната програма: —хеленската епска традиција, Хомер: <i>Илијада</i> и <i>Одисеја</i> ; —хеленската драма; создавање на трагедијата; улогата на трагедијата во хеленското општество; митологијата како извор на трагедијата; Есхил: <i>Орестија</i> ; Софокле: <i>Ојдип тиранин (Цар Един)</i> ; Еврипид: <i>Медеја</i> ; —старата атичка комедија; Аристофан: <i>Жаби</i> ; —римската книжевност, претставници, жанрови, сличности и разлики со хеленската книжевност; карактеристиките на римската комедија; Плаут: <i>Скржавец</i> ; —обнова на епската традиција – Вергилиј: <i>Ајнеида (Енеида)</i> ; —средновековната книжевност – општествено-историски и културен контекст; поетиката на средновековната книжевност; —предренесанса, хуманизам и ренесанса; поетиката на ренесансната книжевност; преглед на книжевноста со основни податоци за општествениот и за културниот контекст во кој се јавува новата книжевност на Европа. Данте Алигиери: <i>Божествената комедија</i> ; Франческо Петрарка: <i>Канцониерот</i> ; Џовани Бокачо: <i>Декамерон</i> ; Мигел де Сервантес: <i>Дон Кихот</i> ; Вилијам Шекспир – трагедиите <i>Хамлет</i> и <i>Ромео и Јулија</i> ; комедијата <i>Сон на летната ноќ</i> ; историската драма <i>Ричард III</i> ; —класицизам; поетиката на класицизмот: Пјер Корнеј: <i>Сид</i> ; Жан Батист Поклен Молиер: <i>Тартиф</i> ; прециозноста како културна појава; —предромантизам: Sturm und Drang (Русо, Гете, Шилер), Гете: <i>Страдањата на младиот Вертер</i> ; —романтизам, поетиката на романтизмот; Виктор Иго: <i>Клетници</i> ; —романтизмот во руската традиција, Александар Пушкин: <i>Евгениј Онегин</i> .				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, домашни задачи, домашно учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20		
		16.2.	Самостојни задачи	20		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10			
	17.3.	Активност и учество	10			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација/самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Urednici: Gabriela Vidan Mate Zorić Viktor Žmegač	Povijest svjetske književnosti, knj. 3, 4 i 5	Mladost	1974 1982
		2.	Јадранка Владова	Читање на светската литература	Македонска книга 2002	2003
		3.	Искра Тасевска Хаџи-Бошкова	По трагите на древните цивилизации	Македоника литера	2020
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аристотел	За поетиката	Македонска книга, Култура, Наша книга, Комунист	1979
		2.	Erih Auerbah	Mimezis	Nolit, Beograd	1979
		3.	Miroslav Beker, prir.	Povijest književnih teorija	SNL	1979

Реден број на прилогот: 20

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПЕДАГОГИЈА			
2.	Код	МЈК-2023-3-4-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година /семестар	2 година / 4 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф.д-р Анета Баракоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења за суштината на педагошката наука и нејзиниот предмет на проучување, да се запознаат со основните карактеристи на воспитанието, научните достигнувања од областа на теоријата и практиката на воспитанието, како и знаења за општите законитости на наставниот процес, да ја планираат, анализираат и вреднуваат наставната работа, критички да размислуваат за проблемите од областа на воспитанието и обазованието и практично да ги имплементираат стекнатите знаења и вештини.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни определби на педагогијата како наука; Научно определување на педагогијата. Педагогијата и другите науки. Основни педагошки поими. Воспитанието-последица и потреба на општествениот развој. Основни карактеристики на воспитанието. Фактори во развитокот на личноста. Воспитаник – воспитувач. Цел на воспитанието. Основни подрачја на педагошко делување во развојот на личноста. Воспитен систем. Дидактиката како научна дисциплина. Основни дидактички поими. Поим за настава и видови настава. Таксономија на наставните цели. Наставен план и програма. Структура на наставниот процес. Етапи на наставниот процес. Методи и облици на наставна работа. Организација на наставен час. Дидактички принципи. Наставни медиуми. Планирање и подготовка на наставата. Вреднување на дидактичката ефикасност на наставата.				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии, дебати, работилници, самостојна работа, истражувачки активности, групна работа, индивидуална работа, изработка на практични трудови, симулирање на ситуации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	140 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часови
		16.2.	Самостојни задачи		40 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		40 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови Тест 1: минимум 18 максимум 35 бодови Тест 2: минимум 18 максимум 35 бодови			70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15 бодови
	17.3.	Активност и учество			15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Редовност во наставата Реализација на тековни активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Баракоска, А.	Општа педагогија	Филозофски факултет-Скопје	2020
		2.	* * *	Дидактика (интерен материјал)	Филозофски факултет-Скопје	2010
		3.	Стојановска, В.	Наставни медиуми	Филозофски факултет-Скопје	2012
		4.	Адамческа, С.	Активна настава	Легис, Скопје	1996
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Suzić, N.	<i>Pedagogija</i> za XXI vijek	Banja Luka:TT-Centar	2005
		2.	Поткоњак, Н. (редакција)	Општа педагогија	Учитељски факултет--Београд	1996
		3.	Vilotijevic, M.	Didaktika 1, 2, 3	Uciteljski fakultet, Beograd	2000

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПЕДАГОГИЈА			
2.	Код	МЈК-2023-3-4-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година /семестар	2 година / 4 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф.д-р Борче Костов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите - идните наставници да стекнат основни знаења од областа на педагогијата; да се поттикнуваат на критичко размислување за проблемите од оваа област, како и оспособување за апликација на стекнатите знаења и развивање на наставни вештини.				
11.	Содржина на предметната програма: Педагогијата како наука за воспитувањето; Феноменот на воспитувањето; Што е воспитување; Поимно определување; Моќта и границите на воспитувањето; Поделба на воспитувањето; Воспитен процес; Естетско воспитување; Морално воспитување; Интелектуално воспитување; Работно и политехничко воспитување; Физичко-здравствено воспитување.				
12.	Методи на учење: работилници, работа во мали групи, индивидуални вежби, презентации, симулации, демонстрации, дискусии групи, набљудување, практична работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		40 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		40
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часови
		16.2.	Самостојни задачи		30 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		40 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15 бодови
	17.3.	Активност и учество			15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност во наставата Реализација на тековни активности		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирано следење на напредокот на студентите;		

		електронско портфолио; евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Костова	Општа педагогија	УКИМ-Скопје	2004
		2.				
		3.				
		4.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Борче Костов	Теорија на воспитание	УКИМ-Скопје	2019
		2.	Борче Костов	Естетско воспитание	УКИМ-Скопје	2013
		3.	Костова, М., Баракоска, А., Маказлиева, Е.	Педагогија	Просветно дело АД, Скопје	2011

ТРЕТА ГОДИНА

V семестар

Реден број на прилогот: 21

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЛЕКСИКОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код	МЈК-2023-3-5-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	3. година/ 5. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	птоф. д-р Катерина Велјановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел е студентите да се запознаат со богатиот речнички фонд на македонскиот јазик, да ја откриваат многузначноста на зборовите, како и да имаат увид во лексикографските трудови на македонски јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Што е лексикологија? Сродни дисциплини. Формата и содржината на зборот. Преносно значење. Семантички односи кај лексемите (синонимија, хомонимија, антонимија, паронимија). Класификации на лексиката според: потекло, сфера на употреба, процес на обновување, експресивно-стилски карактеристики. Лексикографија со осврт на македонската лексикографија.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, консултации, проектни задачи (семинарски, домашни), подготовка за испит.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Симона Груевска-Маџоска	Лексикологија на македонскиот јазик	МИ-АН	2021
		2.	Оливера Јашар-Настева	Турските елементи во македонскиот јазик	ИМЈ	2000
		3.	Мито Аргировски	Грцизмите во македонскиот јазик	ИМЈ	1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Катерина Велјановска	За развојот на македонската лексикографија	ГЗФФБК	2007
		2.		Дигитален речник на МЈ; Толковен речник на МЈ (електронски изданија)		
		3.		Други речници		

Реден број на прилогот: 22

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код	МЈК-2023-з-5-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	3. година/ 5. семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воведување во теоријата на зборообразувањето како посебна научна дисциплина, преглед на основните зборообразувачки модели во македонскиот јазик. Преглед на зборообразувачките типови и воведување во ономазиолошко-синтаксичката структура на изведенките. 1. Познавање и разбирање на основните теоретски поими од областа на зборообразувањето. 2. Идентификација и анализа на изведените зборови од структурен и од семантички аспект. 3. Познавање на зборообразувачкиот систем на македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Основни поими во зборообразувањето. Начини на збогатување на речничкиот состав во македонскиот јазик. Основни начини на зборообразување (семантичко зборообразување, срастување, синтаксичка конверзија, афиксен начин на зборообразување). Развој на зборообразувањето во словенските јазици. Морфема и видови морфеми. Поимот мотивиран (изведен) збор (изведенка, дериват). Видови зборообразувачка мотивација. Зборообразувачки единици. Класификација на изведенките (мутациски, транспозициски, модификациски). Образување на именките. Именки добиени преку суфиксација (називи на дејства, називи на апстрактни особини, називи на вршители на дејства, називи на орудија (средства) за вршење дејства, називи на објекти на дејство и резултати на дејство, називи на носители на особини, називи на места, називи на множества, називи на женски суштества, деминутивно-хипокористични називи, аугментативно-пејоративни називи). Именки образувани со префиксација, префиксно-суфиксни образувања, именки добиени со композиција (сложување на две основи). Образување на придавките. Придавки добиени со суфиксација, со префиксација, придавки образувани со префиксација и суфиксација, придавки образувани со сложување. Образување на глаголите. Глаголи образувани со суфиксација, со префиксација. Глаголи образувани со префиксација и суфиксација. Глаголи образување со сложување.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60 бодови

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Велева, С.	Тенденции во зборообразувањето во македонскиот јазик	Скопје	2006
		2.	Конески, К.	Зборообразувањето во современиот македонски јазик	Скопје	2003
		3.	Велева, С.	Зборообразувањето во поезијата на Гане Тодоровски	Скопје	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Бојковска С., Минова-Гуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.				

Реден број на прилогот: 23

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СВЕТСКА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код	МЈК-2023-3-5-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	3 година/ 5 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се запознава со спецификите и главните претставници на реализмот, модернизмот и постмодернизмот во светската книжевност, стекнува книжевно-теориски компетенции и аналитички способности за интерпретација на книжевните дела.				
11.	Содржина на предметната програма: I.РЕАЛИЗАМ: 1. Оноре де Балзак (<i>Чичко Горио</i> ; „Предговор кон <i>Човечката комедија</i> “), 2. Гистав Флобер (<i>Госпоѓа Бовари</i>) 3. Фјодор М. Достоевски (<i>Браќата Карамазови</i> ; <i>Злосторство и казна</i>) 4. Лав Н. Толстој (<i>Ана Каренина</i> ; <i>Војна и мир</i>) 5. Николај В. Гогољ (драмата <i>Ревизор</i> ; расказите „Шинел“ и „Нос“). 6. Антон Чехов (<i>Вујко Вања</i> ; <i>Вишновата градина</i> - драма по договор); избор од расказите („Смртта на чиновникот“, „Дебелиот и тенкиот“, „Павилјон бр. 6“). II. МОДЕРНИЗАМ: 1. Романот на <i>струјата на свеста</i> : Џејмс Џојс (<i>Улис</i>). 2. Михаил Булгаков (<i>Мајсторот и Маргарита</i>). 3. Албер Ками (<i>Странецот</i>). 4. Модерната во германската книжевност: Томас Ман (<i>Смрт во Венеција</i>) и Франц Кафка (<i>Процес</i>). 5. Преглед на модерната поезија (избор): Елиот, Блок, Мајаковски. 6. Драмата во XX век (драма по договор): Луизи Пирандело (<i>Шест ликови го бараат авторот</i>), Ежен Јонеско (<i>Келавата пејачка</i>), Семјуел Бекет (<i>Чекајќи го Годо</i>), Бертолд Брехт (<i>Мајка Храброст и нејзините деца</i>). III. ПОСТМОДЕРНИЗАМ: 1. Постмодерен расказ: Хорхе Луис Борхес (<i>Фикции</i> ; <i>Алеф</i>) 2. Постмодерен роман (два романи по договор): Итало Калвино (<i>Ако една зимска ноќ некој патник</i>), Габриел Гарсија Маркес (<i>Сто години самотија</i>), Умберто Еко (<i>Името на розата</i>), Милан Кундера (<i>Неподносливата леснотија на постоењето</i>).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20

	17.3.	Активност и учество				10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода				5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода				6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода				7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода				8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода				9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода				10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар. Редовност на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	ur. Frano Čale (et al.)	Povijest svijetske književnosti (knj. 3-7)	Mladost, Zagreb	1982
		2.	Aleksandar Flaker	Ruski klasici 19 stoljeca	Školska knjiga, Zagreb	1965
		3.	Milivoj Solar Milivoj Solar	Suvremena svjetska književnost https://pdfcoffee.com/milivoj-solar-suvremena-svjetska-knjievnost-pdf-free.html <i>Mit o avangardi i mit o dekadenciji: aspekti tumacenja proze 20 stoljeca</i>	Školska knjiga, Zagreb Nolit, Beograd,	1997 1985
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Rejmond Vilijams	Drama od Ibzena do Brehta https://kupdf.net/download/drama-od-ibzena-do-brehta-rejmond-vilijams_589f74e86454a7de79b1e978_pdf	Nolit, Beograd	1979
		2.	Ivo Vidan	Roman struje svesti: Uliks i Buka i bijes https://kupdf.net/download/roman-struje-svijesti-fokner-dzojs_58ee4a4cdc0d600120da9818_pdf	Školska knjiga, Zagreb	1971
		3.	Dubravka Oraić-Tolić	Paradigme 20. stoljeca: avangarda i postmoderna	Zavod za znanost o književnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu	1996/1997

Реден број на прилогот: 24

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код	МЈК-2023-з-5-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	3 година/ 5 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Јасна Котеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): ЦЕЛИ. 1) Запознавање со теориските основи на методиката на наставата по книжевност како интердисциплинарна наука; 2) Запознавање со основните методи за индивидуална, тимска и групна работа; 3) Анализа на книжевните дела од аспект на методичките средства; 4) Оспособување на студентите за практична работа и примена на современите наставни методи во училиницата. КОМПЕТЕНЦИИ: 1) Стекнување општи увиди во теориската методика и нејзините најефикасни наставни методи; 2) Стекнување способности за користење на методите за работа со книжевниот текст од книжевен, естетски и педагошки аспект; 3) Развивање способности за избор на соодветните методи за толкување на различните книжевни дела; 4) Оспособување на учениците за изработка на тестови, писмени и усни задачи, како и за оценување и евалуација во сите нивоа на образованието.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во наставата по книжевност. 2. Вовед во методиката на наставата по книжевност. 3. Предмет на методиката. 4. Методологија, методика и дидактика. 5. Историјата на методиката. 6. Германската школа на интерпретацијата. 7. Теорија на рецепцијата. 8. Книжевноста како наставен предмет. 9. Дефинирање на наставен час по книжевност 10. Наставен час, наставна програма и наставна единица. 11. Подготовка за наставниот час по книжевност. 12. План на часот по книжевност. 13. Типови наставен час. 14. Наставната методологија на часовите по книжевност. 15. Читање, помнење и учење. 16. Тимска работа на часот. Моделот на Џон Адар; моделите на Дрекслер, Сибет и Форестер. 17. Лектира и домашни задачи. 18. Оценување. 19. Тестирање, изработка на тестови. 20. Инклузивна училишница 21. Работа со мешани паралелки. 22. Списанијата за деца и млади во наставата по книжевност. 23. Естетски и етички вредности во книжевните текстови.				
12.	Методи на учење: Предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење, изведување подготвителен час по книжевност во симулирана училишница, подготовки за практичен испит во училиште.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	165 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+4			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		60 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		10 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			20 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			60 бодови

	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовно следење на наставата и активност			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Виолета Димова	Методика на наставата по книжевност. Литературното дело и рецепиентот	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2011
		2.	Carrió Pastor, M.L.	Teaching Language and Teaching Literature in Virtual Environments	Springer Publishing	2019
		3.	Elaine Showalter	Teaching Literature	Blackwell Publishing	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јасна Котеска	„Предизвиците на современата методика на наставата по книжевност“	Литературен збор, бр. 4-6, год. LXI, Скопје, 183-200.	2014.
		2.	Јасна Котеска	„Оценувањето и методиката на наставата по книжевност“	Литературен збор, Скопје, год. LXXII, бр. 1-3, 191-209.	2015.
		3.	Котеска, Јасна	„Книжевноста како наставен предмет“	Литературен збор, бр. 1-3. Скопје, 2016, 145-157.	2016.

VI семестар

Реден број на прилогот: 25

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОСНОВИ НА СЕМАНТИКАТА			
2.	Код	МЈК-2023-з-6-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	3. година / 6. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Станислава-Сташа Тофоска-Јанеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе знаат: - да ги разбираат и да се служат со основните поими на семантиката, да ги разликуваат различните типови значења; - да ги аргументираат и да ги вреднуваат основните теории за значењето; - да извршат основна семантичка (компоненцијална) анализа на зборовите, синтагмите, речениците во македонскиот јазик; - да ги разбираат и логично да креираат синтагми, реченици и текст на македонски јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Семантиката како лингвистичка дисциплина што се занимава со значењето во јазикот: кус преглед на нејзиниот развој и поврзаноста со други лингвистички дисциплини (лексикологија, синтакса, прагматика, етимологија и др.). Основни поими на семантиката: поимот ‘значење’, теориите за значењето и видовите значења (значењето на зборовите, синтагмите, речениците, исказите, пропозициите). Значењето на зборовите: денотација, конотација; референција. Предикати, предикатско-аргументска структура, типови предикати. Значењето на реченицата: реченица наспрема пропозиција; семантички карактеристики на реченицата. Значењето на исказот: текст и дискурс, субјективноста на исказот итн. Структурна семантика: основна компоненцијална анализа на значењето на зборовите, синтагмите, речениците. Изучувањето и усвојувањето на сите поими ќе се одвива и ќе се дискутира преку македонски јазичен материјал.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	ислушан предмет				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тофоска Ст., Петроска Е.	Семантички поими, семантичка анализа на македонскиот јазик	интерна скрипта со материјали на македонски јазик	
		2.	Hurford J.R., Heasley B. & Smith M.B.	Semantics (A Coursebook), second edition	Cambridge University Press	2007
		3.	Lyons, John	Linguistic Semantics	Cambridge University Press Online publication date:June 2012	1996
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Cruse, Alan	Meaning in Language	Oxford	2004
		2.	Prcic, Tvrtko	Semantika i pragmatika reči	Novi Sad	2008
		3.	Frederick J. Newmeyer (ed.)	Linguistics: The Cambridge Survey, vol I Linguistic Theory: Foundations (Semantic Theory 89-112)	Cambridge University Press	1990

Реден број на прилогот: 26

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СИНТАКСА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 1			
2.	Код	МЈК-2023-з-6-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Симон Саздов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Теоретска основа за именската група и реченицата. 2. Познавање на модалната и граматичката структура на реченицата како и практична примена во пишуваниот и говорениот јазик. 3. Оспособеност за создавање именски групи и реченици од различен структурен и комуникациски тип.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во синтаксата (опсег на јазичното рамниште, граници и контакт со други лингвистички дисциплини, синтаксички единици). 2. Синтаксички средства. 3. Синтаксички врски. 4. Именската група како синтаксичка единица – дефиниции и видови, структура, категории. 5. Категориите род, број, зависност обраќање. 6. Референцијална карактеристика на ИГ 7. Збороред во ИГ 8. Реченицата како синтаксичка единица – дефиниции, структура, форма и содржина. 9. Граматичка структура – а) основни реченични членови: подмет, прирок, предмет; б) второстепени реченични членови: атрибут и апозиција. 10. Модална структура – видови, значење и употреба. Негација. 11. Информациска структура – тема и рема. 12. Збороред и согласување во реченицата.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	3+3			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		45
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		45
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		20
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15	
	17.3.	Активност и учество			15	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација/самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова-Ѓуркова	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Радинг	1994
		2.	Стојка Бојковска и др.	Општа граматика	Просветно дело	2005
		3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 4	Табернакул	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен 1-6	ИМЈ Крсте Мисирков	1999
		2.	Зузана Тополињска	Граматика на именската фраза	МАНУ	1977
		3.	Лилјана Минова-Ѓуркова (ред.)	Македонски јазик	Универзитет Ополе Полска	1996
		4.	Живко Цветковски и др.	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“ и „Култура“	2017

Реден број на прилогот: 27

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 1			
2.	Код	МЈК-2023-з-6-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Весна Мојсова-Чепишевска асс. м-р Иван Антоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Оспособување за познавање и почитување на културно-општествените прилики во кои се развиваат современата македонска поезија и современата македонска драма; 2. Оспособување за вреднување на местото на современата македонска поезија и современата македонска драма во македонската култура; 3. Поврзување на знаењата од другите книжевни дисциплини преку употреба на веќе усвоена книжевно-теоретска терминологија; 4. Развивање вештини за синтетичко-аналитичко и критичко-творечко мислење преку работата врз конкретни текстови од современа македонска поезија и современата македонска драма; 5. Развивање и поттикнување вештината за изучување и проследување на современа македонска поезија и современата македонска драма во поширок книжевен контекст.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Македонскиот поетски дискурс од Коста Солев Рацин до најновата книжевна продукција: а. рedefиниции на периодизациите на македонската поезија; б. метафоричко/метонимиско структурирање на современата македонска песна; в. експресионистички импулси во современа македонска поезија; г. симболистички импулси во современата македонска поезија; д. надреалистички импулси во современата македонска поезија; е. поезијата на Блаже Конески како нулта точка на македонската култура (рефлексивна на поетското писмо врз другите уметности, во македонскиот културен контекст); е. Нови поетски писма. 2. Македонската драма од удирањето на темелите на македонскиот модерен театар од страна на Војдан Чернодрински до првите две децении на XXI век: а. македонската битова драма (конституција на жанрот; битовскиот драмски простор, време и лица); б. македонската драма во модерната, од модерната кон постмодерната и во постмодерната; в. најновите тенденции во македонската драма.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Миодраг Друговац	Историја на македонската книжевност XX век	Скопје: Мисла	1990
		2.	Јелена Лужина	Историја на македонската драма: македонската битова драма	Скопје: Култура	1995
		3.	Весна Мојсова-Чепишевска	Конески како тестамент	Скопје: Матица македонска	2021
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Мојсова-Чепишевска	Рацин и експресионизмот / Лицето на зборовите	Скопје: Менора / Скопје: Култура	2000 / 2004
		2.	Наташа Аврамовска	Во вителот на дореализацијата (дуплото дно на македонската драма)	Скопје: Култура	2004
		3.	Лидија Капушевска-Дракулевска	Поетика на несознајното / Поетика на изненадувањето	Скопје: Магор	2001/ 2004

Реден број на прилогот: 28

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-6-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	3 година/ 6 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Јасна Котеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): ЦЕЛИ. 1) Оспособување на студентите за практична работа и примена на современите наставни методи во училиштата; 2) Совладување на практичните вештини и знаења за изведување наставата по книжевност; 3) Поединечно изведување настава во основните и средните училишта со примена на соодветните наставни методи; 4) Анализа на одржаните хоспитациски и практични часови во училиштата. КОМПЕТЕНЦИИ: 1) Стекнување специфични практични методички знаења и вештини за изведување на наставата по книжевност во училиштата; 2) Стекнување практични способности за користење на наставните методи за работата со книжевниот текст; 3) Развивање соодветни компетенции за изведување на настава по книжевност во основното, средното и високото образование во земјава.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Книжевен текст. Пристап кон книжевното дело. 2. Подготовка за работа со одделни етапи од часот (мотивацијата, најавата на часот, изразно читање, психолошка пауза, изнесување естетски впечатоци, анализа, синтеза, домашни задачи, самостојна работа.) 3. Методички основи за интерпретација на лириката. 4. Методички основи за интерпретација на кратките раскажувачки жанрови 5. Методички основи за интерпретација на романот. 6. Методички основи за интерпретација на драмата. 7. Методички основи за предавање на наставните единици од областа на општата историја на книжевноста. 8. Методички основи за предавање на наставните единици од областа на теоријата на книжевноста. 9. Методички основи за предавање на наставните единици од областа на критиката на книжевноста. 10. Методички пристапи кон предавање на биографијата на авторот. 11. Методички пристапи кон предавање на контекстот и фактите за книжевните дела. 12. Творечката настава по книжевноста. 13. Наставните часови по пишување и креативно пишување. 14. Наставни часови по говор и говорни вежби. 15. Подготовка и вежби за практичниот испит по методика на наставата по книжевност. 16. Изведување практичен испит за секој студент во професионална средина, во училиште.				
12.	Методи на учење: Предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење, изведување подготвителен час по книжевност во симулирана училишница, одржување практичен час по книжевност во професионализирано окружување (во училишница).				
13.	Вкупен расположив фонд на време	140 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+4			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		60 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30 часови
		16.2.	Самостојни задачи		10 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		10 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		20 бодови	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			60 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовно следење на наставата и активност. Полагање преку одржување завршен час по книжевност во училиште.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Виолета Димова	Методика на наставата по книжевност. Литературното дело и рецепиентот	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2011
		2.	Widdowson, H. G.	Stylistics and the Teaching of Literature	Routledge	2013
		3.	Murris Karin and Haynes Joanna	Literacies, Literature and Learning Reading Classrooms Differently	Routledge, London and New York	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котеска, Јасна	„Методички забелешки за практичните испити по предметот Методика на наставата по книжевност“	Литературен збор, Скопје, бр. 1-6, 2018, 119-129.	2018
		2.	Котеска, Јасна	„Дидактичките, естетските и етичките вредности во списанијата за деца и млади“	Литературен збор, бр.1-6, 2019, 171-181.	2019
		3.	Котеска, Јасна	„Внимание, читање, помнење и учење“	„Литературен збор, рубрика Методика, Скопје, бр. 1-6, 2017, 103-111.	2017

ЧЕТВРТА ГОДИНА

VII семестар

Реден број на прилогот: 29

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕГЛЕД НА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТИ 1			
2.	Код	МЈК-2023-3-7-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	4. година / 7. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Марковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да ги има стекнато кредитите што се услов за VII семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Способност за препознавање и разграничување на основните дијалектни комплекси на македонскиот јазик. 2. Способност за вршење анализа во однос на специфичните карактеристики на говорите од македонскиот дијасистем. 3. Способност за пренесување на знаењето во однос на прегледот и поделбата на македонските дијалекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Во овој курс се обработуваат основните термини со кои се сретнува дијалектологијата, како на пр. : дијалект, говор, наречје и сл. Потоа се обработуваат некои прашања од историјата на македонската дијалектологија. Главниот дел на курсот се состои во прегледот на македонските дијалекти - се опишуваат основните карактеристики на западното и југоисточното наречје и на северните говори, а потоа се оди на преглед на сите говори кои ги сочинуваат основните наречја. Тежиштето е на западното наречје и разгледување на особеностите на западните македонски говори.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			50 бода
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			30 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Преглед на македонските дијалекти (Дијалектологија на македонскиот јазик 1)	Филолошки факултет “Блаже Конески”, (второ издание)	2008
		2.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Дијалектологија на македонскиот јазик 1,	Филолошки факултет “Блаже Конески”	2001
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 1	МАНУ, Скопје	1999
		2.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 2	МАНУ, Скопје	1999
		3.				

Реден број на прилогот: 30

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СИНТАКСА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-7-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	4. година / 7. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Анета Дучевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - усвојување на поимот синтаксичко рамниште; - способност за разликување на доменот на именската група и простата реченица наспрема сложената реченица и текстот; - усвојување на логичките односи при поврзувањето; - способност за трансформации во рамките на сложените реченици во поглед на збороредот, сврзувачките средства, интерпункцијата, и сл., преку претходно усвоени синтаксички, семантички, и прагматички механизми; - усвојување на поимот надреченично рамниште; - способност за претворање искази и идеи во реченци и во текст – премин од основни кон комплексни структури; - усвојување на основните обележја на текстот; - способност за разликување на поимите текст и дискурс; - усвојување и користење нова терминологија.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Сложената реченица како синтаксичка единица – карактеристики, структура, видови. 2. Паратакса и хипотакса – разлики во поврзувањето и во хиерархијата. Главна наспрема зависна дел-реченица. 3. Видови сложени реченици во паратаксата. 4. Видови сложени реченици во хипотаксата. 5. Синтаксичка синонимија, хомонимија, паронимија. 6. Од сложена реченица кон текст. 7. Текстот како надреченина единица – дефиниции, структура, карактеристики. 8. Основни обележја на текстот – кохезија и кохеренција. 9. Кохезивни врски – типови и карактеристики. 10. Текстот како дискурс – производ наспрема процес.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, консултации, домашна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	3+3			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		45
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		45
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		20
17.	Начин на оценување преку завршен испит				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			Во описна форма
	17.3.	Активност и учество			Во описна форма
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар; редовно присуство на настава.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Авто р	Наслов	Издавач	Година
		1. Лилјана Минова-Ѓуркова		Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор Скопје	2000
		2. Robert-Alain de Beugrande Wolfgang Ulrich Dressler		Uvod u lingvistiku teksta	Disput Zagreb	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Авто р	Наслов	Издавач	Година
		1. Lada Badurina		Između redaka. Studije o tekstu i diskursu.	Hrvatska sveučilišna naklada Zagreb	2008
		2. Guy Cook		Discourse	Oxford University Press	1997

Реден број на прилогот: 31

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 2			
2.	Код	МЈК-2023-3-7-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	4. година / 7. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Венко Андоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат општа слика со истакнати референтни точки за жанрот роман во македонската книжевност и неговиот забрзан развој, од задоцнетата генолошка натализација (1952/3) во знак на соц-реализмот, преку психологизација на романот, до појавата на зрели модернистички дела во осумдесеттите години на дваесеттиот век.				
11.	Содржина на предметната програма: Генолошката натализација на македонскиот роман и соцреализмот: <i>Село зад седумте јасени</i> на Славко Јаневски наспроти <i>Крпен живот</i> на Стале Попов. Напуштање на соц-реализмот: кон психолошкиот реализам и бифокалноста на <i>Пустина</i> од Ѓорѓи Абаџиев. <i>Две Марији</i> на Славко Јаневски и модернизмот. Бранко Варошлија: <i>Последниот лет на птицата селица</i> и филозофијата на апсурдот на Ками. Димитар Солев: <i>Кратката пролет на Моно Самоников</i> и Фројд. Петре М. Андреевски: <i>Пиреј</i> , модернистичка и родова фокализација во историскиот роман. Коле Чашуле, историјата и модернитетот. Влада Урошевиќ: <i>Вкусот на праските</i> , модернизам пред постмодерната. Митко Маџунков: <i>Приказна за трите града</i> – модернизам во знакот на фантастиката. Сумарен преглед: стилски формации, автори и најважни реалистички и модернистички романескни структури.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		МАКЕДОНСКИ			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Андоновски, Венко	Обдукција на теоријата, том 2: нартологија (шеесет години македонски роман, 1952-2012). ИЛИ: Структурата на македонскиот реалистичен роман	Галикул, Скопје „Детска радост“, Скопје	2013 1995
		2.	Андоновски, Венко:	„Македонскиот роман: чудо од жанр“, во: Достоевски и Мекдоналдс (Книжевни и културолошки студии)	„Три“, Скопје	2019
		3.	Вангелов, Атанас	Исказот и стварноста	„Детска радост“, Скопје	1995
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Друговац, Миодраг	Историја на македонската книжевност XX век	Мисла, Скопје	1990
		2.	Ѓурчинов, Милан	Современа македонска книжевност	Мисла, Скопје	1983
		3.				

Реден број на прилогот: 32

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 1			
2.	Код	МЈК-2023-3-7-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	3 година/ 7 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Гордана Алексова, вонреден професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат способности и вештини да: ➤ препознаваат образовен степен, етапа и фаза на изучување на македонскиот јазик; ги споредуваат и ги сопоставуваат традиционалната и современата настава; се снаоѓаат во и лесно преземаат содржини и упатства од наставните програми; споредуваат исти предметни содржини од наставните програми по македонски јазик како мајчин и како немајчин; нудат разновидна нагледност и поставуваат задачи за јазичните вештини слушање, зборување, читање и пишување; формулираат цели и задачи на наставата за разни тематски подрачја; применуваат и идентификуваат наставен принцип на конкретна наставна содржина; користат дијалектни текстови и текстови од разни функционални стилови во наставата; правилно избираат, анализираат, проценуваат и креираат медиумски пораки од различен вид; организираат и изведуваат час на далечина; правилно ги користат методичките поими и поимите поврзани со наставата по македонски јазик; ➤ искажуваат сопствен став за состојбите и перспективите на наставата по македонски јазик; се однесуваат демократски и хумано во наставата и во воннаставните активности за време на хоспитациите во училиштата, а подоцна и како наставници; ги проценуваат личните и општите придобивки од работата како наставници, како и одговорноста на оваа професија; развиваат вештини за доживотно учење и за следење нови теоретски, применети и методолошки достигнувања од областа на наставата по македонски јазик за разни целни групи.				
11.	Содржина на предметната програма: Наставата по јазик – општ осврт. Методиката на наставата по македонски јазик како научна дисциплина. Сличности и разлики меѓу методиката и дидактиката. Задачи и значење на методиката на наставата по македонски јазик. Врската на методиката со други науки. Фактори што влијаат на јазичната култура на младите. Статусот на македонскиот јазик во образованието. Македонскиот јазик како воспитно-образовен предмет во основното и во средното образование.; преглед на развојот на македонскиот јазик како наставен предмет. Традиционална наспрема современа настава по македонски јазик. Ученикот, наставникот, наставните содржини и околностите – основа на наставниот процес. Наставните програми и планови по македонски јазик – поим, структура, значење; видови наставни програми според целните групи. Наставата по македонски јазик како мајчин и како немајчин. – сличности и разлики. Основните јазични вештини – слушање, зборување, читање и пишување во наставата по македонски јазик како мајчин и како немајчин. Цели и задачи на наставата по македонски јазик – дефинирање, значење, поделба и формулирање; Блумовата таксономија како модел за поставување на наставните цели и задачи. Општи и специфични дидактички принципи во наставата по македонски јазик. Корелација на предметот Македонски јазик со други образовни подрачја. Функционалните стилови и дијалектите на македонскиот јазик во наставата по македонски јазик. Референтна рамка на компетенции за демократска култура. – општ осврт. Инклузивноста, родовата сензитивност и интеркултурноста во наставата по МЈ. Медиумите и наставата по МЈ. Настава на далечина. Практична настава – хоспитации во училишта од основното и средното образование на часови по предметот Македонски јазик/Македонски јазик и литература како мајчин и како немајчин.				
12.	Методи на учење: опсервација, препознавање, идентификување, анализа, синтеза, изведување заклучок/сумирање, поправање грешки, симулации на наставен час – креирање, реализација и , индивидуална и групна работа, вежби, домашни задачи, презентации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+4 часа			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	60 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	40 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	20 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	40 бода			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	40 бода			
	17.3.	Активност и учество	20 бода			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис – редовност на часови со можност за отсуство од најмногу 4 часа предавања и 6 часа вежби. Услов за полагање завршен испит – успешна симулација на наставен час или позитивно оценета проектна задача.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирано следење на активностите и резултатите на студентите, на редовноста на часови, како и на нивната заинтересираност за наставните содржини и за интерактивност; анализа на сопствените часови и на електронското портфолио на студентите; самоевалуација; евалуација од страна на студентите.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ружа Паноска	Методика на наставата по македонски јазик	Просветно дело – Скопје	1980
		2.	Vladimir Poljak	Didaktika	Školska knjiga Zagreb	1985
		3.	Гордана Алексова	Методика на наставата по македонски јазик I	авторизирана скрипта	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гл. ред. В. Г. Панов	Российская педагогическая энциклопедия: В 2 т.	Большая Российская энциклопедия Москва	1993 -1999
		2.		Статии од областа на теоријата и практиката на наставата	Литературен збор Настава и воспитање Иновације у настави Odgojne znanosti	

					Jezik Hrvatski Fluminensia	
		3.		Серија прирачници за наставата. Наставни програми и планови по македонски јазик за основно и за средно образование.	Биро за развој на образованието на РМ Македонски институт за медиуми Институт Отворено општество	

VIII семестар

Реден број на прилогот: 33

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕГЛЕД НА МАКЕДОНСКИТЕ ДИЈАЛЕКТИ 2			
2.	Код	МЈК-2023-з-8-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	4. година / 8. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Марковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да ги има стекнато кредитите што се услов за VIII семестар и положено Преглед на македонските дијалекти 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат познавања за основните македонски наречја и за говорите кои ги сочинуваат. Тие исто така се стекнуваат и со познавања за начините на изведување на дијалектолошки истражувања и обработка на дијалектниот материјал. 1. Способност за препознавање и разграничување на основните дијалектни комплекси на македонскиот јазик. 2. Способност за вршење анализа во однос на специфичните карактеристики на говорите од македонскиот дијасистем. 3. Способност за пренесување на знаењето во однос на прегледот и поделбата на македонските дијалекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Содржина на предметната програма: Во овој курс се обработуваат основните термини со кои се сретнува дијалектологијата, како на пр. : дијалект, гговор, наречје и сл. Потоа се обработуваат некои прашања од историјата на македонската дијалектологија. Главниот дел на курсот се состои во прегледот на македонските дијалекти - се опишуваат основните карактеристики на западното и југоисточното наречје и на северните говори, а потоа се оди на преглед на сите говори кои ги сочинуваат основните наречја. Се обработуваат говорите од југоисточното наречје како и северните говори.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			50 бода
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода
	17.3.	Активност и учество			30 бода

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодеветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Преглед на македонските дијалекти (Дијалектологија на македонскиот јазик 1)	Филолошки факултет “Блаже Конески”, (второ издание)	2008
		2.	Марјан Марковиќ (приредувач)	Дијалектологија на македонскиот јазик 1,	Филолошки факултет “Блаже Конески”	2001
		3.	Марјан Марковиќ (приредувач)	(Дијалектологија на македонскиот јазик 2)	Филолошки факултет “Блаже Конески”, (второ издание)	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 1	МАНУ, Скопје	1999
		2.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 2	МАНУ, Скопје	1999
		3.				

Реден број на прилогот: 34

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИНГВОСТИЛИСТИКА			
2.	Код	МЈК-2023-3-8-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	4. година / 8. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Томислав Треневски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Доизградување и култивирање на јазичниот израз на студентите; развивање на способноста за идентификација и разграничување на специфични и неспецифични јазично-изразни средства во текстови од различни функционални стилови. Посебен акцент на статусот и важноста на јазичната норма во различни јазично-комуникативни контексти. Соодветност при изборот на јазичните средства; чувство за мера при нивната употреба во зависност од потребите (и барањата) на комуникативниот контекст.				
11.	Содржина на предметната програма: Поим и дефиниции за стилот (начин, избор, комбинација, варијација, отстапување од очекуваното, иновации...). Стилистиката како трансдисциплинарна наука. Стилистиката и другите дисциплини. Синхронски и дијахронски вкрстувања и преплетувања. Стилистиката и јазичната култура. Акцент на спецификите на нормата на современиот македонски јазик на сите рамништа. Правописната и правоговорната норма како појдовен критериум за квалитетен јазичен израз. Стилски и стилистички аспекти при изборот на јазичните средства во текстот. Стандарднојазичната норма и јазичниот узус. Стилската вредност и изразните можности на лексичките слоеви и на фразеолошките изрази. Синхронски и дијахронски јазично-културни аспекти. Јазичното наследство (изворот и стекнатото од контактите со престижните европски јазици) како цивилизациска придобивка. Раслојувањето на јазикот. Граматичките изразни средства; морфолошките категории како средства за експресивизација на изразот. Синтаксичките категории: експресивноста и стилската обележеност во синтаксата. Јазични универзалии: синонимија, антонимија, хомонимија, паронимија. Фигуративноста во јазикот. Стилски фигури: тропи и схеми. Надворешнојазичните изразни средства од стилистичка гледна точка. Функционални стилови. Надворешнојазични и внатрешнојазични стилотворни фактори. Функционалностилска диференцијација на јазикот: функционалностилски комплекси и меѓустилови. Функционалните стилови и степенот на службеност во комуникацијата. Факторот на традицијата во оформувањето и статусот на одделни функционални стилови. Општи и специфични карактеристики на разговорниот ФС. Литературноуметнички ФС. Потстилови (поетски, прозен, драмски). Публицистички ФС. Општи и специфични карактеристики на публицистичкиот ФС. Потстилови: новинарски и монографско-публицистички потстил. Административен ФС. Општи и специфични карактеристики на административниот ФС. Потстилови: законодавно-правен, општествено-политички, дипломатски, деловен и персонален потстил. Научен ФС. Општи и специфични карактеристики на научниот ФС. Потстилови: строгонаучен (академски), научно-учебнички и научно-популарен потстил. Извршување јазична редакција на текстови од различни функционални стилови во печатена форма и по електронски пат.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, извршување јазична редакција на печатен текст, домашно учење (подготовка на испит).				
13.	Вкупен расположлив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	3+3			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		45 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		45 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			60 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бода	
	17.3.	Активност и учество			20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова-Ѓуркова	Стилистика на современиот македонски јазик	Магор, Скопје	2003
		2.	група автори	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен, кн. I – VI	Наша книга, ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје	1969 – 2001
		2.	референтни статии за одделни стилистички аспекти			
		3.				

Реден број на прилогот: 35

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ 3			
2.	Код	МЈК-2023-з-8-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година / семестар	4 година/ 8 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	5
8.	Наставник	проф. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се запознава со почетоците, развојните фази и спецификите на современиот македонски постмодерен роман и расказ, стекнува теориски компетенции и аналитички способности за интерпретација на книжевните дела.				
11.	Содржина на предметната програма: I. Постмодерен роман: 1. Влада Урошевиќ (<i>Вкусот на праските, Париски приказни</i>). 2. Венко Андоновски (<i>Папокот на светот; Вештица</i>). 3. Драги Михајловски (<i>Бајазит и Оливера</i>). 4. Димитрие Дурацовски (<i>Insomnia</i>). 5. Кица Колбе (<i>Егејци</i>). 6. Оливера Николова (<i>Куклите на Росица</i>). 7. Ермис Лафазановски (<i>Храпешико</i>). 8. Лидија Димковска (<i>Скриена камера</i>). 9. Гоце Смилевски (<i>Сестрата на Зигмунд Фројд</i>). 10. Оливера Корвезиловска (<i>Заклученото тело на Лу</i>). II. Постмодерен расказ (избор од творештвото на): Влада Урошевиќ, Митко Маџунков, Крсте Чачански, Зоран Ковачевски, Васе Манчев, Димитрие Дурацовски, Александар Прокопиев, Драги Михајловски, Јадранка Владова, Венко Андоновски, Ермис Лафазановски...				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20	
	17.3.	Активност и учество		10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар. Редовност на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mihail Bahtin	<i>O romanu</i>	Nolit, Beograd,	1989
		2.	Linda Načion	<i>Poetika postmodernizma: istorija, teorija, fikcija</i>	Svetovi, Novi Sad	1996
		3.	Најал Луси	<i>Постмодернистичка теорија књижевности</i>	Светови, Нови Сад,	1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	(ed.) Катица Ќулафкова	<i>Теорија на интертекстуалноста (хрестоматија)</i>	Култура, Скопје,	2003
		2.	Dubravka Oraić-Tolić	<i>Teorija citatnosti</i>	Graficki zavod Hrvatske, Zagreb	1990
		3.	Ангелина Бановиќ-Марковска	<i>Хипертекстуални дијалози; Групен портрет (културолошки и литературно-теориски есеи); Дискурс и екскурс (за книжевноста и културата)</i>	Магор, Скопје Магор, Скопје Матица македонска, Скопје	2004 2007 2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код	МЈК-2023-3-8-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	4 година/ 8 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Гордана Алексова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат способности и вештини да: ➤ препознаваат елементи на наставните системи и на теориите за учење; ги споредуваат наставните програми и учебниците по предметот Македонски јазик/Македонски јазик и литература како мајчин и како немајчин и предлагаат конструктивни измени на критичните места; индивидуално планираат делови од наставата и групно изработуваат годишно планирање на наставните активности; пополнуваат и пишуваат симулирани формулари и други форми на педагошка евиденција; водат реална и симулирана евиденција за активностите и резултатите на реалните учениците и на „учениците“-колеги од групата; оценуваат сумативно и формативно; препознаваат и креираат разни типови часови; изработуваат оперативен план за час и за интерактивен модел; правилно ги применуваат и ги комбинираат наставните методи на симулираните и на часовите во училиште; ги приспособуваат наставните активности, како и лингвистичката, наставната и методичката терминологија на потребите на часовите од разни тематски подрачја; ➤ се ориентираат во училиштен амбиент, соработуваат со колективот и функционално ги користат наставните средства и инвентарот; критички ги следат симулираните и реалните часови на своите колеги и изнесуваат забелешки; изведуваат часови по македонски јазик како мајчин и како немајчин и водат основна педагошка евиденција; ➤ искажуваат мислење и конструктивни забелешки за наставната практика по предметот Македонски јазик/Македонски јазик и литература како мајчин и како немајчин и нудат начини за нејзино квалитативно надградување; покажуваат висок степен на кооперативност и позитивен однос кон колегите од факултет, кон учениците и кон наставниците од училиштата; развиваат вештини за доживотно учење и за следење нови теоретски, применети и методолошки достигнувања од областа на наставата по македонски јазик за разни целни групи.				
11.	Содржина на предметната програма: Наставни системи. Современи теории за учењето – примена во наставата по македонски јазик. Осврт на наставните програми и на учебниците по МЈ. Планирање на наставата – годишно, полугодишно, месечно, неделно и дневно. Педагошка документација и евиденција. Оценувањето во наставата по македонски јазик. Методи во наставата по македонски јазик. Наставната единица - часот: типови часови, структура и планирање на часот. Организирање на наставната единица – часот, во наставата по македонски јазик како мајчин и како немајчин. Оперативен писмен план за наставен час – структура и специфични поими. Интерактивните модели како форма на организација на наставата по македонски јазик. Методика на одделните подрачја по македонски јазик - практична примена: Фонетика. Фонологија. Морфологија. Морфосинтакса. Синтакса. Лексикологија. Лексикографија. Правопис. Историја на јазикот. Дијалектологија. Планирање, организирање и изведување наставен час и интерактивен модел – симулации во факултетски услови и реален час во основно и/или средно училиште. Практична настава – хоспитации во училишта од основното и средното образование на часови по предметот Македонски јазик/Македонски јазик и литература како мајчин и како немајчин.				
12.	Методи на учење: хоспитации во училиште, симулации на наставен час – креирање, реализација и анализа, индивидуална и групна работа, вежби, домашни задачи, ексерпција, презентации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+4 часа			

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања - теоретска настава		30
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		60
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи		40
			16.2.	Самостојни задачи		30
			16.3.	Домашно учење – задачи		20
17.	Начин на оценување					
	17.1.		Тестови		40 бода	
	17.2.		Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		40 бода	
	17.3.		Активност и учество		20 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода		5 (пет) (F)
				51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
				61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
				од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
				од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
				од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Нема		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Континуирано следење на активностите и резултатите на студентите, на редовноста на часови, како и на нивната заинтересираност за наставните содржини и за интерактивност; опсервација и анализа на хоспитациите и одржаните часови на студентите во училиште; анализа на сопствените часови и на електронското портфолио на студентите; самоевалуација; евалуација од страна на студентите.		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ружа Паноска	Методика на наставата по македонски јазик	Просветно дело Скопје	1980
		2.	Stjepko Težak	Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 1, 2	Školska knjiga 1996	Zagreb
		3.	Гордана Алексова	Методика на наставата по македонски јазик 2	авторизирана скрипта	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Елизабета Томевска-Илиевска	Интерактивни пристапи во наставата	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје Филозофски факултет	2915
		2.		Статии од областа на теоријата и	Литературен збор	

				практиката на наставата	Настава и васпитање Иновације у настави Odgojne znanosti Jezik Hrvatski Fluminensia	
		3.		Серија прирачници за наставата. Наставни програми и планови по македонски јазик за основно и за средно образование.	Биро за развој на образованието на РМ Македонски институт за медиуми Институт Отворено општество	

Прилог бр. 3.б.
Содржина на предметните програми
Изборни наставни предмети од Листа 1

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОД ЛИСТА 1
III семестар

Реден број на прилогот: 1

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК – КУЛТУРА НА ГОВОР			
2.	Код	МЈК-2023-л1-3-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2 година 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева, проф. д-р Марија Паунова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со поимите за невербална и невербална комуникација и со стратегиите за добра и успешна комуникација преку невербалните и вербалните стратегии за успешна комуникација 1. Способност за успешна невербална и вербална комуникација 2. Продлабочени познавања на структурата на невербалната комуникација и за вербалните комуникациски вештини; 3. Упатеност во особеностите/карактеристиките на култивираниот говор.				
11.	Содржина на предметната програма: Видови комуникации. Поим за вербална и невербална комуникација. Невербална комуникација (кинестетичка, проксемика и паралингвистичка невербална комуникација). -Кинестетичка комуникација (гестикулации и движењата на телото како комуникациски знаци); - Проксемика комуникација (поставување комуникациски зони, користење на просторот за комуникација); - Паралингвистичка комуникација (интонација, тон на гласот, јачина и боја на гласот, висина на гласот, темпо, вокална бучава, пауза). Вербална комуникација (Култура на говорно однесување. Аспекти на културата на говорот. Основи на културата на говорот). Особеностите/карактеристиките на култивираниот говор. Стратегии за добра/успешна комуникација. Повратна информација (Feedback). Комуникациски вештини –ефективен говор ; Структура на ефективниот говор. Влијание на говорот.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Минова-Ѓуркова, Л.	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор, Скопје	2000
		3.	Минова-Ѓуркова, Л.	Стилистика на македонскиот јазик	Магор, Скопје	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бојковска С., Минова-Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		2.	Пандев Д.	Говорење и пишување	Просветно дело, Скопје	2007
		3.				

Реден број на прилогот: 2

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК – ВЕШТИНИ НА ПИШУВАЊЕ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-3-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2 година/ 3 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Славица Велева, проф. д-р Марија Паунова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со основните вештини на пишување текстови од определени функционални стилови, на определена тема и за определена публика. Да се обучат студентите на академско рамниште правилно да ги употребуваат јазичните средства и соодветните конвенции за пишување определени типови текстови. 1. Способност за успешна писмена комуникација на академско рамиште. 2. Правилно користење на македонскиот јазик во писмената комуникација во различни сфери во животот. 3. Правилно пишување на куси текстови од различен тип, соодветни за намената и за целта.				
11.	Содржина на предметната програма: - Поим за комуникација. Функции на комуникацијата (конативна, денотативна, фатичка, емотивна, поетска, металингвистичка функција); - Стандардниот јазик и функционалните стилови. - Административен (деловен стил); Креирање пораки во деловниот стил; Разработка и анализа на податоци; Поделба на административниот стил; Видови документи во административниот стил; Специфични карактеристики на одделни документи; Кореспонденција (Пишување писма); Карактеристики на писмената административна комуникација; Видови писмена комуникација во административниот стил; Композиција на деловните писма; - Научен стил; Научна статија; Јазикот и стилот на пишување на научната статија; Основна структура на научниот труд; - Публицистички стил; Новинарски видови и облици (вест, известување, интервју, репортажа, приказ, осврт, белешка, рецензија, коментар, критика, статија); Структура на веста, репортажата, патописот, скицата, интервјуте како текстови во публицистичко-новинарскиот стил; - Уметничколитературен стил; Потстилови: проза, поезија, драма; Можни грешки во уметничкиот стил; Видови стилски фигури (фигури на споредба, фигури на замена, синтаксички фигури, музички фигури, Структура на книжевното дело (мотив, тема, идеја, инвенција, диспозиција, композиција)				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		30 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			60 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			30 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Евалуација / самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Конески, Бл.	Граматика на македонскиот литературен јазик	Детска радост, Скопје	1999
		2.	Минова-Ѓуркова, Л.	Синтакса на македонскиот стандарден јазик	Магор, Скопје	2000
		3.	Минова-Ѓуркова, Л.	Стилистика на македонскиот јазик	Магор, Скопје	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бојковска С., Минова-Ѓуркова Л., Пандев Д., Цветковски Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		2.	Пандев Д.	Основни поими во науката за јазикот	Филолошки факултет „Блаже Конески“ УКИМ_Скопје	2007
		3.	Пандев Д.	Говорење и пишување	Просветно дело, Скопје	2007

Реден број на прилогот: 3

		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МИТОПОЕТИКА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-3-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2. година / 3. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Нина Анастасова Шкрињариќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се запознаат со основните одлики на митот и да ја увидат неговата неразделна врска со обредот (во склад со тезите на Мирча Елијаде). Исто така да ја увидат разликата помеѓу митот и приказната, и да ги запознаат основните категории митови кои ги познава светската митологија.				
11.	Содржина на предметната програма: Теории за примитивната култура – елементарни религиски облици: а) <i>магија и табу</i> (теоријата на Џ. Фрејзер во „Златна гранка“) б) <i>анимизам</i> (теоријата на Е. Тејлор во „Примитивна култура“) в) <i>тотемизам</i> (теоријата на К. Леви-Строс во: „Тотемизмот денес“ и „Дивата мисла“) г) <i>шаманизам</i> (теоријата на М. Елијаде во „Шаманизам и архаични техники на екстаза“) 2. Митот и обредот (теориите на ритуалистичката и митолошката школа). 3. Општи теории на митот: школи и правци во толкувањето на митотворечкото искуство (според трудот на Мелетински „Поетика на митот“) 4. Митски хронотоп (времето и просторот во митот, согледани од аспект на делата: М. Елијаде „Свето и профано“ и Е. Мелетински „Поетика на митот“) 5. Типологија на митови: а) <i>космогониски и есхатолошки митови</i> – митови за создавањето и за крајот на светот б) <i>теогониски и антропогониски митови</i> – митови за создавањето на боговите и на човекот в) <i>етиолошки митови</i> - митови за потеклото на предметите и појавите во светот (типологизацијата на Елијаде во „Аспекти на митот“). 5. Аспекти на култот на Големата Мајка (Magna Mater во светската митологија).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодеветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Анастасова-Шкрињариќ, Нина:	Митски координати,	Скопје, Македонска реч,	2008
		2.	Мелетински, Елеазар:	Поетика на митот	Скопје, Табернакул	2002
		3.	Елијаде, Мирча:	Аспекти на митот	Скопје, Култура	1992
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Елијаде, Мирча:	Историја на верувањата и на религиските идеи	Скопје, Табернакул	2005
		2.	Фрејзер, Џејмс:	Златна грана	Београд, БИГЗ	1992
		3.	Мирча Елијаде:	Митот за вечноото враќање	Култура	1992

Реден број на прилогот: 4

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	УСНОКНИЖЕВНИ ТРАНСПОЗИЦИИ ВО МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ И КУЛТУРА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-3-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1 година / 3 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Трајче Стамески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цел на предметната програма е да им овозможи на студентите да се стекнат со основни и со продлабочени знаења за различните видови на поврзаност, комуникација и дијалогичност меѓу уснокнижевните жанрови и делата од современата македонска книжевност. Запознавање со современите поетски и наративни техники и концепти (интертекстуалност, цитат, транспозиција, ресемантизација, травестија и др.) според кои уснокнижевните модели се транспонираат во уметничките текстови, степенот на креативна видоизменетост (деформација) што настанува при таквиот процес на наративна трансмисија, како и функционалноста на уснокнижевните модели во македонските модернистички и постмодернистички текстови. Со усвојувањето на сознанијата на оваа предметна програма, студентите ќе можат да го разберат значењето на македонското уснокнижевно творештво (поетско и прозно) за генезата, континуитетот и конституирањето на современата македонска книжевна продукција.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во предметот. Поимите: интертекст, цитат и македонската битова драма. Интертекстуалност, транспозиција, ресемантизација во македонските модернистички текстови (поетски, прозни и драмски). Поимите травестија и симулација во македонскиот постмодернизам.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, изработка на семинарска работа, изработка на проектни задачи, консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			30 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			60 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација/ самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Венко Андоновски	Абдуkција на теоријата, Том 1: Жива семиотика	Галикум, Скопје	2011
		2.	Зборник	Фолклорните импулси во македонската литература и уметност на 20. век	МАНУ, Скопје	1999
		3.	Јелена Лужина	Теорија на драмата и театарот	Детска радост, Скопје	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zdeslav Dukat	Sofoklo: ogledi o grckoj tragediji	Rijeka	1981
		2.	Катица Ќулавкова	Поимник на книжевната теорија	МАНУ, Скопје	2007
		3.	Vladimir Biti	Pojmovnik suvremene knjizevne teorije	Matica hrvatska, Zagreb	1997

IV семестар

Реден број на прилогот: 5

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ФРАЗЕОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код	МЈК-2023-л1-4-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	2 година / 4 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Катерина Велјановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со фразеолошкото богатство на македонскиот јазик и препознавање на фразеолошките како неслободните состави, и откривање на нивните значења.				
11.	Содржина на предметната програма: Дефиниција за фразеологија и за фразеолошки израз/фразема. Општи карактеристики на ФИ (преносно значење, стабилност, репродукција, фреквентност, варијантност и факултативност); класификации на ФИ според: структурата, функцијата во реченицата, потеклото, стилските разновидности . Фразеографија.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, консултации, проектни задачи (семинарски, домашни), подготовка за испит.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		20
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација		
22.	Литература				

22.1.	Задолжителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Катерина Велјановска	Фразеолошките изрази во македонскиот јазик (со осврт на соматската фразеологија)	Македонска ризница	2006
	2.	Велјановска К., Мирчевска-Бошева Б.	Имињата во македонската фразеологија	Антолог	2021
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Димитровски Т., Ширилов Т.	Фразеолошки речник на македонскиот јазик (три тома)	Огледало	2003, 2008, 2009
	2.		И објавени статии во фразеолошки зборници		
	3.				

Реден број на прилогот: 6

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МЕДИУМСКА ПИСМЕНОСТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-4-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	2. година/ 4. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Гордана Алексова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат способности и вештини да: ➤ ги посочуваат сличностите и разликите меѓу разните видови медиуми; ги препознаат компонентите и функциите на медиумската писменост; наведуваат примери за конструирана реалност; издвојуваат и споредуваат етички/морални и неетички/неморални медиумски содржини; ➤ прават критички осврт на новинарска вест и на други активности на новинарите од медиумите; симулираат новинарски активности; креираат и објаснуваат разни видови медиумски содржини и објави; ги користат фотографиите, видеата и другите визуелни комуникациски содржини согласно со објективното и етичкото информирање; идентификуваат медиумска содржина според веродостојноста, објективноста, неутралноста и емотивниот однос кон темата на веста; искажуваат сопствен став спрема конкретна медиумска содржина и спрема медиумскиот амбиент во земјата, во регионот и пошироко; предлагаат алтернативна можност за конкретна медиумска вест; ➤ покажуваат интерес за надградување и за следење нови теоретски, применети и методолошки достигнувања од областа на медиумската писменост, посочуваат автори и наслови на стручна и научна литература од областа.				
11.	Содржина на предметната програма: Медиуми. Медиумски пејзаж/амбиент. Конструирана медиумска реалност. Медиумска писменост и медиумско образование. Компоненти и функции на медиумската писменост. Етика во медиумите. Претставување во медиумите. Тркало на емоциите. Новинарството и медиумската писменост. Видови медиумски содржини. Пребарување податоци и веродостојност на податоците – дезинформации, мисинформации и малинформации. Проверка на веродостојноста на медиумските содржини. Заштита и безбедност на интернет. Фотографиите и видеата во медиумските содржини. Стереотипите, пристрасното известување и говорот на омраза во медиумите. Основна терминологија на медиумската писменост. Петте клучни чекори пред споделувањето медиумска содржина. Корисни навики за примање и споделување. Совети и алатки за создавање квалитетна медиумска содржина.				
12.	Методи на учење: опсервација, препознавање, селекција, идентификување, изведување заклучок/сумирање, поправање грешки, индивидуална и групна работа, вежби, домашни задачи, презентации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	неделен фонд 2+2 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		40
		16.3.	Домашно учење – задачи		30
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40 бода

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	40 бода			
	17.3.	Активност и учество		20 бода		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис – редовност на часови со можност за отсуство од најмногу 6 часа предавања и 4 часа вежби. Услов за полагање завршен испит – позитивно оценети индивидуална проектна задача и групна проектна задача.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирано следење на активностите и резултатите на студентите, на редовноста на часови, како и на нивната заинтересираност за наставните содржини и за интерактивност; анализа на сопствените часови и на електронското портфолио на студентите; самовалуација; евалуација од страна на студентите.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Шопар	Масовни медиуми и комуникации	Висока школа за новинарство и за односи со јавноста Скопје	2008
		2.	Marshall Soules	Media, Persuasion and Propaganda	Edinburgh University Press Ltd	2015
		3.	Melvin Mencher	Melvin Mencher’s News Reporting and Writing	Mc Graw Hill – Connect Learn Succeed	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кирил Темков	Како да се биде добар – етика за млади	ОХО Скопје	2008
		2.	Група автори	Прирачник за наставници за изучување на медиумската писменост во наставата по мајчин јазик: за основно и за средно образование	Македонски институт за медиуми и Институт за демократија „Societas Civilis – Скопје Скопје	2010
		3.	Група автори	Пишување за печатени медиуми. Пишување за електронски медиуми.	Македонски институт за медиуми (МИМ)	2005

		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СЛОВЕНСКА МИТОЛОГИЈА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-4-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2. година / 4.семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Нина Анастасова Шкрињариќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се запознаат со основните одлики на старословенската митологија, да стекнат одредени знаења за митот и култот во старословенската предхристијанска религија и да ги осознаат атрибутите и функциите на божествата од словенскиот пантеон.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Хтонски, урански и соларни божества во словенскиот пантеон (атрибути и функции). 2. Дилеми околу името и карактерот на словенското врховно божество (потрага по словенскиот DIS PATER) 3. Дуализмот во словенската митологија (опозитни божествени парови: Белобог-Црнобог, Перун-Велес, Мокош-Лада) 4. Женските божества во словенскиот пантеон. 5. Старословенски култни места (пагански светилишта: <i>требишта</i> , <i>капишта</i> , <i>оброчишта</i> , свети градини и храмови) и паганска идолатрија. 6. Преглед на старословенските култови (култ кон растенијата, култ кон животните, култ кон природните елементи, култ кон природните појави, култ кон небесните тела, култ кон мртвите) и подетално истражување на еден од култовите. 7. Старословенска жртвена пракса (реликти од жртвопринесувањето во народната традиција). 8. Синкретизам: паганство-христијанство (1.компромисот меѓу христијанството и паганството, 2. светците како супститути на паганските божества).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект			

		(презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18 .	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 х до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 х до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19 .	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20 .	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21 .	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22 .	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Анастасова-Шкрињариќ, Нина:	Словенски пантеон	Скопје, Менора	2004
		2.	Вражиновски , Танас:	Речник на народната митологија на Македонците	Скопје-Прилеп, Матица македонска – Институт за старословенска култура	2000
		3.	Т. Вражиновски	Народна митологија на Македонците	Матица македонска-Институт за старословенска култура	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Petrović, Sreten:	Srpska mitologija - u verovanju, običajima i ritualu	https://slobadidi.files.wordpress.com/2010/12/sreten-petrovic-sistem-srpske-mitologije.pdf	
		2.				
		3.				

Реден број на прилогот: 8

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО ИМАГОЛОГИЈАТА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-4-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	2 година / 4 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се запознава со почетоците и основните насоки во истражувањата на имагологијата како книжевна и културолошка дисциплина која дава темелни теориски претпоставки за проучување на категоријата идентитет, за меѓусебните влијанија на две (или повеќе) странски култури, битни алки во создавањето на големото <i>имаго</i> за <i>другиот</i> . Со овој курс, студентот стекнува теориски компетенции и способност за истражувачка работа, за почитување, развивање и негување на интеркултуралните односи во општеството.				
11.	Содржина на предметната програма: Појавата и историскиот развој на имагологијата како дисциплина (дефиниција и терминологија) Хуго Дисеринк и Ахенската имаголошка школа (поимите "mirages" и "images") Даниел-Анри Пажо и француските имаголози (манија, фобија, филија) Јосеб Лерсен (стереотипија и имаготипија) Културната хегемонија на европското имагинарно Имагологијата и постколонијалните студии Интеркултурална имагологија Имаголошки проучувања во Македонија Апликативен материјал: Џон Максвел Куци „Чекајќи ги варварите“, Тони Морисон „Љубена“, Горан Стефановски, „Казабалкан“ и „Хотел Европа“; Дубравка Угрешиќ „Министерство на болката“, Кица Колбе „Витезот и Византијката“, Лидија Димковска, „Скриена камера“; Дејан Дуковски „Балканот не е мртов“...				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови		70		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20		
	17.3.	Активност и учество		10		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар. Редовност на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Група автори	<i>Kako vidimo strane zemlje (uvod u imagologiju)</i>	• Srednja Europa, Zagreb	2009
		2.	Хуго Дизеринк	„Кон проблемот на поимите image и mirage и нивното проучување во рамките на компаративната книжевност“ во: <i>Компаративна книжевност: хрестоматија</i> (приредила Соња Стојменска-Елзесер)	Евро-Балкан Пресс, Скопје	2007
		3.	Нора Мол	„Сликите за другиот. Имагологија и интеркултурални студии“ во: <i>Компаративна книжевност</i> (приредил Армандо Њиши)	ДККМ & Магор, Скопје	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Тодорова	<i>Замислувајќи го Балканот</i>	Магор, Скопје	2001
		2.	Едвард Саид	<i>Ориентализам</i>	Магор, Скопје	2003
		3.	Ангелина Бановиќ-Марковска	<i>Групен портрет (културолошки и литературно-теориски есеи)</i>	Магор, Скопје	2009
			Ангелина Бановиќ-Марковска & Златко Крамариќ	<i>Политика. Култура. Идентитет (интеркултурален дијалог)</i>	Магор, Скопје	

V семестар

Реден број на прилогот: 9

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВО БАЛКАНСКИ КОНТЕКСТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-5-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	3. година / 5. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Марјан Марковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	да ги има стекнато кредитите што се услов за соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат генерални познавања за теоријата на јазиците во контакт и за теоретскиот концепт применет врз Балканската јазична заедница. Студентите стекнуваат знаења во врска со историскиот развој на македонскиот јазик во балкански контекст и со дијалектите на македонскиот јазик во балкански контекст. Се стекнуваат и со познавања за структурните балканизми и се запознаваат со резултатите од меѓусебната интерференција на балканските јазици 1. Способност за користење со теоретска литература во однос на Балканската јазична заедница. 2. Способност за препознавање на балканските карактеристики во македонскиот јазик и познавање на структурните балканизми. 3. Способност за пренесување на знаењето во однос на повеќе теми од областа на балканското јазикознание.				
11.	Содржина на предметната програма: Студентите се запознаваат со историскиот развој на македонскиот јазик во балкански контекст и местото на македонскиот јазик меѓу јазиците од Балканскиот јазичен сојуз.. Дијалектите на македонскиот јазик во балкански контекст (со посебен осврт на западното македонско наречје). Македонскиот јазик меѓу балканските словенски и несловенски јазици. Преглед на структурните балканизми. Преглед на балканолошките лингвистички студии (Миклошич, Вајганд, Зандфелд, Јакобсон, Малецки, Голомб, Фридман...). Балкански јазичен сојуз - поим и дефиниција. Тези за Балканскиот јазичен сојуз, тезите за латинско и грчко влијание наспрема тезата за супстратот. Конвергентен и дивергентен развој на балканските јазици. Состав на Балканскиот јазичен сојуз. Број на јазиците-членки на сојузот и нивна класификација. Местото на македонскиот јазик меѓу јазиците од Балканскиот јазичен сојуз.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			50 бода
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:			20 бода

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			30 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Петар Хр. Илиевски	Балканолошки лингвистички студии	ИМЈ “Крсте Мисирков,, Скопје	1998
		2.	Блаже Конески	Историја на македонскиот јазик	Култура, Скопје	1981
		3.	Виктор Фридман	Македонистички студии	МАНУ, Скопје	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Божидар Видоески	Дијалектите на македонскиот јазик - Том 1-3	МАНУ, Скопје	1999
		2.				
		3.				

Реден број на прилогот: 10

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	СОЦИОЛИНГВИСТИКА-МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК		
2.	Код	MJ-2023-л1-5-2		
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје, Катедра за македонски јазик		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година /семестар	3 година / 5 семестар	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Томислав Трневски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	<u>Цели на предметната програма (компетенции): Студентите стекнуваат знаења за научните текови и за применетите истражувања во областа на социолингвистиката. Синтезирани сознанија за општествено-комуникативната функција на јазикот (јазично раслојување). Упатеност во (дел од) соодветната терминологија. Изградување критички став за потребата да се негува јазичниот стандард наспроти притисоците на узусот (стихијата) во јазичната комуникација. Осознаеност дека квалитетот на јазичниот израз е во тесна врска со степенот на официјалност во рамките на комуникацијата.</u>			
11.	Содржина на предметната програма: Се изучуваат основите на социолингвистиката, особено во (со)однос со лингвостилистиката на планот на современиот јазичен израз. Човек – јазик – општество. Компетенцијата за кодот наспроти компетенцијата на комуникацијата. Се дефинираат сферите на интерес на социолингвистичките проследувања; развојните текови, со посебен осврт на актуелните состојби, поткрепени со илустративни материјали од македонската јазична средина.			
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектни активности (домашни работи и семинарски трудови), домашно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	2+0		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20
		16.2.	Самостојни задачи	20
		16.3.	Домашно учење – задачи	50
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	60	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30	
	17.3.	Активност и учество	10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да биде запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Лилјана Минова-Ѓуркова	Македонскиот јазик од социолингвистички аспект	Магор, Скопје	2003
		2.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	„Детска радост“, Скопје	1996
		3.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен, кн. I – VI	ИМЈ „Крсте Мисирков“	1969 – 1999
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ружа Паноска	Современ македонски јазик	УКИМ	1994
		2.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова-Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, АД, Скопје	2008
		3.	индив.: референтни статии за одделни стилистички аспекти			

Реден број на прилогот: 11

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА 1			
2.	Код	МЈК-2023-л1-5-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	3 година/ 5 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Весна Мојсова-Чепишевска асс. м-р Иван Антоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Оспособување за критичко поимање и размислување за важноста на книжевноста за деца за развојот на детската личност и нејзината креативност, преку примери од светската книжевност за деца; 2. Осознавање на историскиот континуум на светската книжевност за деца: од фолклорот до најновите тенденции (од усна книжевност за возрасни до авторска книжевност за деца; историски поместувања во намената на книжевноста за деца преку односот кон дидактиката итн.); 3. Оспособување за напредна анализа на релацијата естетика-дидактика во светската книжевност за деца; 4. Поврзување на знаењата од други книжевни дисциплини во анализа на дела од светската книжевност за деца; 5. Подготвеност за компаративна анализа: рецепција на делата од светската книжевност за деца од читателот-дете и возрасниот читател; 6. Подготвеност за објективна критичка рецепција на класиците од светската книжевност за деца и примена на новите критичко-теориски пристапи во анализата на овие дела; 7. Подготвеност за продлабочена анализа на новите пристапи и теми во светската книжевност за деца; 8. Оспособување за критичко размислување за улогата на дела од светската книжевност за деца во инклузијата на детето; 9. Подготвеност за критичка анализа на стереотипите во светската книжевност за деца – од класиците до најновите остварувања; 10. Воспоставување естетска комуникација на дела од светската книжевност за деца со другите уметности / уметности / медиуми.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Специфики на светската книжевност за деца – историска перспектива и актуелни состојби; 2. Статусот и поимањето на книжевноста за деца во различни стилски формации (со анализа на книжевни текстови); 3. Класици на авторската светска книжевност за деца („Волшебникот од Оз“, „Пинокио“, „Алиса во земјата на чудата“, „Мери Попинс“, „Пипи Долгиот Чорап“, „Двојната Лота“, „Малиот принц“ итн.) – исчитување и анализа во функција на остварување на целите на предметната програма, со примена и на новите пристапи и книжевно-теориски толкувања; 4. Нови пристапи и теми во светската книжевност за деца – преку исчитување и анализа на дела од најновата продукција достапни во превод на македонски јазик („Чудна случка во ноќта“, „Стаклените деца“, „Петар Пан во црвено“, „Матилда“, „Јас сум Акико“, „Легендата за Марфи Компирката“, „Ништо“, „Белиот кловн“ итн.) 5. Стари и нови стереотипи во светската книжевност за деца – културолошки и компаративен пристап во исчитување на дела од светската книжевност за деца; 6. Светската книжевност за деца и играниот и анимираниот филм – од првите остварувања на Дизни до најновата продукција; 7. Светската книжевност за деца и телевизискиот медиум; 8. Илустрациите, сликовите и стриповите / светската книжевност за деца: стари и нови тенденции; 9. Театарот и светската книжевност за деца; 10. Светската книжевност за деца и комерцијализацијата.			
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	150		
14.	Распределба на расположивото време	2+2		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација:	20 бодови	

		писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество			10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Весна Мојсова-Чепишевска	Клуч во клучалката на детството	Скопје: Матица македонска	2019
		2.	Јадранка Владова	Литература за деца	Скопје: Ѓурѓа	2001
		3.	Владимир Проп	Морфологија на сказната	Скопје: Македонска реч	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Александар Прокопиев	Патување на сказната	Скопје: Магор	1997
		2.	Владимир Проп	Историските корени на волшебната приказна	Скопје: Македонска реч	2010
		3.	Виолета Димова	Естетика на комуникацијата и литературата за деца	Скопје: Македонска реч	2012

Реден број на прилогот: 12

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРНА ТРАДИЦИЈА ВО ЕВРОПСКИ КОНТЕКСТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-5-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	3 година / 5 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Искра Тасевска Хаџи-Бошкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): —запознавање на студентите со клучните концепти поврзани со развојот на македонската културна традиција; —стекнување на поимања за специфичностите на одделните културни и книжевни традиции, како дел од севкупното светско наследство; —развијање на способноста за забележување на сличностите и на разликите меѓу културните региони.				
11.	Содржина на предметната програма: —хеленистичкиот период, проникнувањето на хеленските, источните и македонските културни елементи; културното значење на античката македонска држава; биографијата на Плутарх за Александар Македонски; —појавата на Словените на Балканот; македонските Словени во корелација со европските историски и културни појави; —словенската писмена традиција наспрема средновековните текстови од одделните европски земји; —богомилската традиција во Македонија и во Европа; —богомилските текстови и нивното значење за македонскиот и за европскиот културен контекст; —печатниците и печатарската дејност како културен феномен во Европа и во Македонија; —стилско-формациски корелации: просветителските тенденции во Македонија наспроти европските трендови; —романтичарските импулси и нивното преобликување во македонски контекст; —реализмот во уметноста и во книжевноста како одглас на променетите околности – културолошки содејства; —творештвото на Блаже Конески како сублимација на традиционалното и на модерното; —модернистичките тенденции како променет однос кон стварноста – феноменот Чинго во сооднос со доминантните европски текови; —постмодернистичките техники во делата на Крсте Чачански и на Венко Андоновски.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, домашни задачи, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	

			16.2.	Самостојни задачи	20	
			16.3.	Домашно учење – задачи	65	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			80	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			евалуација/самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бранко Панов	Средновековна Македонија	Мисла	1985
		2.	Фанула Папазоглу	Историја на хеленистичкиот период	Филозофски факултет, Институт за историја	1995
		3.	Искра Тасевска Хаџи-Бошкова	Бахтин и стилското разногласие во македонската литература	Македоника литера	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Георги Сталев	Историја на македонската книжевност (прв дел)	Институт за македонска литература	2001
		2.	Тодор Чепреганов, ур.	Историја на македонскиот народ	Институт за национална историја	2008
		3.	Искра Тасевска Хаџи-Бошкова	Прозните дискурси во македонската книжевност од 19 век (докторски труд)	Филолошки факултет „Блаже Конески“	2015

VI семестар

Реден број на прилогот: 13

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАГМАТИКА – македонски јазик			
2.	Код	МЈК-2023-л1-6-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	3 година / 6 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Бојан Петревски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - студентите да се запознаат со прагматиката како лингвистичка дисциплина; - да стекнат знаења за начините на кои се конципира и се интерпретира исказот и за практичните аспекти на употребата на јазичните средства воопшто; - да стекнат знаења за можностите и за мотивите една информација да се пренесе на различни начини, за имплицитните значења и за функцијата на контекстот и на котеkstот за значењето на исказот; - да стекнат знаења за причините за недоразбирањата во вербалната интеракција; - да развијат вештини за прагматичка анализа на различни материјали (разговорни ситуации, говорениот јазик во медиумите, текстови од публицистичкиот и од уметничколитературниот стил) и за употреба на терминологијата од областа на прагматиката.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Предмет на прагматиката и нејзините врски со другите лингвистички дисциплини 2. Контекст и пресупозиција 3. Референција и деиксис 4. Принцип на кооперативност и конверзациски максими 5. Конверзациски и конвенционални имплицатури 6. Аргументативен пристап кон имплицитните значења 7. (Не)учтивоста во вербалната интеракција 8. Поимот <i>говорен чин</i> : локуција, илокуција, перлокуција 9. Класификација на говорните чинови 10. Информациската структура на исказот од прагматички аспект				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часа
		16.2.	Самостојни задачи		20 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часа
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Тестови			70 бода	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15 бода	
	17.3.	Активност и учество			15 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Кусевска, Елени Бужаровска	Прагматика: Јазик и комуникација	Арс Ламина – публикации, Арс Либрис	2020
		2.	Yan Huang	Pragmatics	Oxford University Press	2007
		3.	Billy Clark	Pragmatics: The Basics	Routledge	2022
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Catherine Kerbrat-Orecchioni	L’implicite	Armand Colin	2012
		2.	Dominique Maingueneau	Pragmatique pour le discours littéraire	Dunod	1990
		3.	Françoise Armengaud	La pragmatique	Presses Universitaires de France	2007

Реден број на прилогот: 14

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВО ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ КОНТЕКСТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-6-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	3. година / 6. семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Лидија Аризанковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Претставување на македонскиот јазик како дел од јазичните истражувања и култура во јужнословенски контекст				
-	Содржина на предметната програма: - Македонскиот јазик како дел од јазичните истражувања во јужнословенски контекст - Македонскиот јазик како дел од македонската култура во јужнословенски контекст				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			

		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Угринова-Скаловска, Р.	Споредбена граматика на словенските јазици	Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“	1994
		2.	Пипер П. (ред.)	Јужнословенски јазици: граматичке структуре и функције	Београд: Београдска књига	2009
		3.	Аризанковска, Лидија	Карактеристике система глаголских времена у македонском језику у поређењу са словеначким и другим јужнословенским језицима, <i>Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту (Зборник радова)</i> , (уред. Михајло Пантџиќ),	Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 176-186.	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Аризанковска, Лидија (уред.)	Трета македонско-словенечка конференција, Охрид, 2007, (Зборник на трудови)	Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“	2009
		2.	Тополињска З.	Студии од македонско-бугарската јазична конфронтација	Скопје: МАНУ	1996;
		3.	Спасов Ј., Ралповска Е., Петрушевска М.	Usporedba pravopisnih i slovopisnih rješenja hrvatske i makedonske jezične prakse u drugoj polovici XIX. stoljeća i prvoj polovici XX. stoljeća: morfonološko naspram fonološkoga pisanja, Zbornik „Riječki filološki dani 10“, 27-29.11.2014.	Rijeka: Filozofski fakultet, 381-394.	2015
		4.	Велковска С. (уред.)	Погледи за македонскиот јазик (Зборник на трудови)	Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, МАНУ, Совет за македонски јазик, Филолошки факултет „Блаже Конески“	2020

Реден број на прилогот: 15

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА 2			
2.	Код	МЈК-2023-л1-6-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	3 година 6 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Весна Мојсова-Чепишевска асс. м-р Иван Антоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Оспособување за критичка рецепција на развојот на македонската книжевност за деца во македонскиот книжевен и културен контекст – од фолклорот до најновите остварувања; 2. Подготвеност за критичка рецепција на остварувањата на македонската книжевност за деца во поширок книжевен контекст (компаративен пристап со дела од светската книжевност за деца); 3. Оспособување за напредна анализа на релацијата естетика-дидактика во македонската книжевност за деца – историска перспектива и актуелни тенденции; 4. Поврзување на знаењата од други книжевни дисциплини во анализа на дела од македонската книжевност за деца; 5. Подготвеност за компаративна анализа: рецепција на делата од македонската книжевност за деца од читателот-дете и возрасниот читател – дела од XX век и најнови остварувања; 6. Подготвеност за објективна критичка рецепција на дела од македонската книжевност за деца и примена на новите критичко-теориски пристапи во анализата на овие дела; 7. Подготвеност за продлабочена анализа на новите пристапи и теми во македонската книжевност за деца; 8. Подготвеност за компаративна анализа на новите поетики во македонската книжевност за деца со искуствата од светската книжевност за деца; 8. Оспособување за критичко размислување за улогата на дела од македонската книжевност за деца во инклузијата на детето; 9. Подготвеност за критичка анализа на стереотипите во македонската книжевност за деца; 10. Воспоставување естетска комуникација на дела од македонската книжевност за деца со другите уметности / медиуми.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Фолклорните лирски жанрови за деца и македонското искуство; 2. Специфики на македонската книжевност за деца – историска перспектива и актуелни состојби; 3. Жанровска поделба на македонската книжевност за деца и нејзините најистакнати претставници (Ванчо Николески, Васил Куноски, Славко Јаневски, Живко Чинго, Стојан Тарапуза, Петре М. Андреевски, Видое Подгорец, Оливера Николова, Боко Смакоски, Киро Донеv, Горјан Петревски, Јадранка Влатова); 4. Клучни дела на македонската книжевност за деца од втората половина на XX век („Мице“, „Шеќерна приказна“, „Улица“, „Бојан“, „Големи и мали“, „Орхан“, „Втората смена“, „Марта“, „Бушава азбука“, „Касни порасни“, „Девојчето со две имиња“ итн.) – исчитување и анализа во функција на остварување на целите на предметната програма, со примена и на новите пристапи и книжевно-теориски толкувања. Компаративно исчитување со дела од светската книжевност за деца и со дела од поновата македонска книжевна продукција; 5. Нови пристапи и теми во македонската книжевност за деца – преку исчитување и анализа на дела од најновата продукција (книжевни дела за деца објавени во последните две децении); 6. Стереотипи во македонската книжевност за деца – културолошки и компаративен пристап во исчитување на дела од македонската книжевност за деца – од првите посериозни авторски остварувања до најновата продукција. Согледување во поширок книжевен контекст; 7. Македонската книжевност за деца и екранизацијата (пр. „Бушава азбука“, „Зоки Поки“, „Големи и мали“);				

	8. Илустрациите, сликовичите и стриповите – македонско искуство; 9. Театарот и македонската книжевност за деца; 10. Новиот бран во македонската книжевност за деца и ликовите-брендови.					
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	150				
14.	Распределба на расположивото време	2+2				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Миодраг Друговац	Македонската книжевност за деца и младина	Скопје: Детска радост	1996
		2.	Весна Мојсова-Чепишевска	Клуч во клучалката на детството	Скопје: Матица македонска	2019
		3.	Мурис Идризовиќ	Македонската литература за деца	Скопје: Наша книга	1988
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Александар Прокопиев	Патување на сказната	Скопје: Магор	1997
		2.	Владимир Проп	Морфологија на сказната	Скопје: Македонска реч	2009

		3.	Мито Спасевски	<i>Литература за деца</i>	Скопје: НИО Студентски збор	2007
--	--	----	----------------	---------------------------	--------------------------------	------

Реден број на прилогот: 16

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	КУЛТУРОЛОШКИ, ФИЛОЗОФСКИ И СОЦИОЛОШКИ ПРОУЧУВАЊА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-6-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	3 година/ 7 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Јасна Котеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): ЦЕЛИ. 1) Запознавање со основите на теоријата на културата, филозофијата и социологијата на културата; 2) Осврт, увид и анализа во филозофската и книжевната сцена во македонската книжевност и култура од 1940-тите до 2020-тите години, како и анализа на социолошките аспекти на македонската култура во наведените децении; 3) Анализа на македонската книжевност и култура од аспект на идентитетските категории: раса, етнос, пол, род, класа, националност, религија и социо-економски статус, религија; 4) Анализа на македонската книжевност и култура од аспект на теориската психоанализа. КОМПЕТЕНЦИИ: 1) Стекнување општи увиди во теоријата на културата, филозофијата, книжевноста и социологијата на културата во контекст на македонската книжевност и култура. 2) Стекнување способности за анализа на македонската книжевност и култура во децениите помеѓу 1940-тите и 2020-тите години. 3) Развивање способности за анализа на идентитетските категории: раса, етнос, пол, род, класа, националност, религија и социо-економски статус, религија од аспект на културолошките, филозофските и социолошките проучувања на македонската книжевност и култура. 4) Оспособување на студентите за анализа на македонската книжевност и култура од аспект на теориската психоанализа.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Запознавање со основите на теоријата на културата во македонската книжевност и култура. 2. Запознавање со основите на филозофијата и социологијата на културата во контекст на македонската книжевност и култура. 3. Осврт, увид и анализа на филозофската и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 1940-1950-тите. 4. Осврт, увид и анализа на филозофската, книжевната, социолошката и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 1950-1960-тите. 5. Осврт, увид и анализа на филозофската, книжевната, социолошката и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 1970-1980-тите. 7. Осврт, увид и анализа на филозофската, книжевната, социолошката и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 1980-1990-тите. 8. Осврт, увид и анализа на филозофската, книжевната, социолошката и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 1990-тите-2000-тите. 9. Осврт, увид и анализа на филозофската, книжевната, социолошката и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 2000-2010-тите. 10. Осврт, увид и анализа на филозофската, книжевната, социолошката и интелектуалната сцена во македонската книжевност и култура во 2010-2020-тите. 11. Дефинирање и опис на идентитетските категории. 12. Филозофијата и книжевноста во контекст на македонската книжевност и култура. 13. Социологијата и книжевноста во контекст на македонската книжевност и култура. 14. Дефинирање и анализа на идентитетските категории: раса, етнос, пол, род, класа, националност, религија и социо-економски статус, религија од аспект на проучувањето на македонската книжевност и култура. 15. Примена на анализа на идентитетските категории врз избрани примери од македонската книжевност и култура. 16. Концептите на теориската психоанализа врз примери од современата македонска книжевност и култура. 17. Компаративни согледби за сличностите и разликите во културолошките, филозофските и социолошките проучувања на македонската книжевност и култура во балкански и во европски контекст.				
12.	Методи на учење: Предавања и вежби, активност и учество (дискусии), усна презентација, проектна (домашна, семинарска) задача или есеј (приказ на книга), завршна семинарска работа. консултации, домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	(2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	15 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	25 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	30 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	50 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовно следење на наставата и активност			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ryan, Michael	<i>The Enciclopedia of Literary and Cultural Theory</i>	Wiley-Blackwell, United Kingdom	2011.
		2.	Eldridge, Richard	<i>The Oxford Handbook on Philosophy and Literature</i>	Oxford University Press	2009.
		3.	Longo, Marino	<i>Fiction and Social Reality. Literature and Narrative as Sociological Resources</i>	Ashgate Publishing Company	2015.
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Котеска, Јасна	<i>Санитарна енигма</i>	Антолог, Скопје	2020.
		2.	Котеска, Јасна	<i>Комунистичка интима</i>	Антолог, Скопје	2021.
		3.	Котеска, Јасна	<i>Македонско женско писмо</i>	Македонска книга, Скопје	2003.

VII семестар

Реден број на прилогот: 17

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОЛИНГВИСТИКА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-7-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	4 година / 7 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф.д-р Татјана Гочкова-Стојановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со психолингвистиката како применета научна област. Сudentите стекнуваат најсовремени знаења за научните текови и експерименталните истражувања од областа на општата и применета психолингвистика.				
11.	Содржина на предметната програма: Се изучуваат основите на психолингвистиката преку дефинирање на областа, на предметот на психолингвистичките истражувања, развојните текови, со посебен осврт кон најсовремените истражувања од потесните области на процесот на усвојувањето на јазикот, процесите на оформување/кодирање и разбирање/декодирање на вербалниот израз, патологија на јазикот, лингвистичка афазиологија. Одделен пристап кон состојбите во македонската психолингвистика.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домшна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит и презентации)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15
	17.3.	Активност и учество			15
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација/самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Татјана Гочкова - Стојановска	Психолингвистика	Просветно дело, Скопје	1996
		2.	Jean Berco Gleason/Nan Bersnstein Ratner	Psycholinguistics	Earl McPeek	1998
		3.	Matthew J. Traxler	Introduscction to Psycholinguistics	Wiley-Blackwell	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Brigitte Stemmer/Harry Whitaker	Handbook of Neurolinguistics	Academic Press	2011
		2.				
		3.				

Реден број на прилогот: 18

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ГРАМАТИЧКА СЕМАНТИКА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-7-2			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	4. година/ 7. семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Станислава-Сташа Тофоска-Јанеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе знаат/ќе умеат: - да ги разбираат поимите ‘граматичка’ и ‘семантичка категорија’ и нивниот сооднос; - подобро да ги разберат механизмите за пренесување на граматичките значења во македонскиот јазик и со тоа да ги подобрат своите јазични компетенции; - да ги сопостават начините на пренесување на граматичките значења во македонскиот јазик со тие карактеристични за други јазици.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на проучување на граматичката семантика. Поимот ‘граматичко’ наспрема ‘лексичко’ значење. Задолжителноста/ регуларноста на граматичките значења. Врската меѓу семантичките и граматичките категории. Граматичките категории како збир од општи и задолжителни значења. Начини на изразување на категоријалните значења. Граматички значења поврзани со именките и именските зборови: род; количественост/ број, определеност. Граматички значења кај придавките: градиција и др.. Граматички значења поврзани со глаголите и со речениците: време; вид; семантички улоги; залог/дијатеза. Врската меѓу семантиката и синтаксата. Граматичката категорија модалност: деонтичка и епистемичка. Граматичката категорија евиденцијалност. Изучувањето и усвојувањето на сите граматички значења ќе се одвива и ќе се дискутира преку македонски јазичен материјал.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови
	17.3.	Активност и учество			10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	ислушан предмет				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тофоска Ст.,	авторизирана скрипта со материјали на македонски јазик		
		2.	Wierzbicka, Anna	Semantics (The Semantics of Grammar, 377-457)	Oxford University Press	1996
		3.	Тополињска, Ззузана	Развиток на граматичките категории. (Полски –македонски. Граматичка конфронтација 8)	МАНУ, Скопје	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Plungjan, Vladimir	Opća morfologija i gramatička semantika (Gramatička semantika 87-105, 129-158, 221-239, 344-389)	Srednja Europa, Zagreb	2016
		2.	Cruse, Alan	Meaning in Language (Grammatical semantics 275-313)	Oxford University Press	2004
		3.				

Реден број на прилогот: 19

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-7-3			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	4година/ 7семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Кристина Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели: Студентите да се запознаат со поимот односи со јавност преку најважните теории и дефиниции. Студентите да се запознаат со основните поими од областа односи со јавност. Студентите да се стекнат со способност за практична примена на знаењата од областа односи со јавност. Студентите да се стекнат со знаења за реториката во односи со јавност преку најзначајните реторички и комуниколошки теории. Практична примена на знаењата од оваа област - оспособување на студентите за ораторска култивираност во односите со јавност како актуелен и важен аспект на јавното живеење, културата, итн. Проучување и совладување на вештини на говорење. Заопознавање со реториката во јавното живеење. Се цели кон индивидуално оспособување на студентите за примена на креативните искуства во праксата. Поттикнување и јакнење на креативен реторички потенцијал на студентите со цел да се постигне академска образованост и култивираност на студентите во настапи од односи во јавност. Студентите да постигнат суштинска и креативна синергија на теоријата со праксата. Стекнување на стручна пракса – соработка со П.Р агенции, медиуми, итн. Оспособување за критичко и самостојно осмислување на реториката во односите со јавност. Оспособување за: водителски вештини, како да се биде успешен портпарол, како да се има успешен јавен настап, итн. Запознавање со семиологијата во односи со јавност преку најзначајните семиолошки и комуниколошки теории. Стекнување на знаења за семиологијата во односи со јавност. Студентите да постигнат суштинска и креативна синергија на теоријата со праксата. Обука на иден кадар за јавен настап во секоја сфера на јавното живеење. Подготовка и осмислување на јавни и медиумски настапи од аспект на семиологија (наука за значењето) преку семиолошка култивираност. Стекнување на искуства од стручна пракса – акцент на актуелни состојби во јавното живеење и во културата, но и во поширокиот контекст. Соработка со медиумските куќи и агенции за односите со јавност поради практична апликација (преку проекти на студентите). Оспособување на студентите за креативност и примена на своите знаења во медиумските куќи (ПР агенции, маркетинг агенции, туристички, културни, деловни, општествени институции, граѓански здруженија, итн.) Оспособување за критичко и самокритичко промислување и постигнување на конкретни резултати и проекти во овој домен.				
11.	Содржина на предметната програма: Односи со јавност – поим и дефиниции. Теории на односи со јавност. Суштина на односите со јавност. Пракса на односите со јавност. Дефинирање на клучни поими: односи со јавност, Public Relations, пропаганда, маркетинг, рекламирање, кампањи, итн.				

	Стратегија на кампања. Филозофија на кампања. Функционирање на односи со јавноста: Врската меѓу: реториката и говорништвото. Говор, говорник. Примери на познати говорници (оратори). Техники, методи, начини на работа со ПР, Методологија на работа со ПР. Фактори и функции на комуникацијата. Односите со јавност во поширок општествен и социјален контекст. Односите со јавност и психологијата. Односите со јавност и филозофијата. Односите со јавност и етиката. Реторика во односи со јавност – поим и дефиниции. Суштина на реториката. Совладување на реторички вештини и стратегии за јавен настап. Реторички протоколи. Проучување на методите и техниките на говорништвото. Навлегување во тајните на ораторството. Реторички видови. Уметност на составување на беседа и говори за јавен настап. Продукција на говор. Стекнување на култура на говор за јавен настап. Стилистика на изразување: книжевно-уметнички стилови, публицистички стилови, итн. Стилско-реторичка синергија. Стилистиката во креативен дослук со реториката. Учење на протоколи: граматика на јавен (и деловен) настап, култура на дијалог, типови на говори. Примена на: јавна, политичка, државничка, дипломатска, деловна кореспонденција, и други видови јавна комуникација. Реторика на кампањи: еколошки, медицински, спортски, политички, етички, кампањи на граѓански здруженија, итн. Реториката во рекламите. Стекнување на знаења за современите: културни, општествени, пропагандни, економски, промотивни и политички дискурси. Семиологија во односи со јавност – поим и дефиниции. Суштина на семиологијата. Семиологијата во контекст на комуникацијата. Фактори и функции на комуникацијата според моделот на Роман О. Јакобсон. Знаковни системи, кодови на комуникацијата (логички, естетски, социјални, општествени, итн.) Семиологија во кампањи: еколошки, медицински, спортски, политички, етички, кампањи на граѓански здруженија итн. Семиологија на реклами. Стекнување на знаења за современите: културни, општествени, пропагандни, економски, промотивни и политички дискурси. Семиологија на медиумите: електронски, ТВ-медиуми, печатени, интернет, итн.) Филозофија на јавен настап. Филозофија на кампањи и филозофија на индивидуален настап.			
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, презентации на часовите (презентирање на креативни индивидуални презентации), толкување, развивање на дискусии, дебати, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	150		
14.	Распределба на расположивото време	2+2		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15 бодови	
	17.3.	Активност и учество	15 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Томе Груевски	Односи со јавноста	Студиорум, Скопје	2011
		2.	Томе Груевски	Комуникологија	Студиорум, Скопје	2011
		3.	Eko Umberto	Kultura, informacija, komunikacija	Nolit, Beograd	1973
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Томе Груевски	Култура на говорот	Студиорум	2011
		2.	Трајко Огненовски	Култура на изразувањето	Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола	2002
		3.	Gjuro Gracanin	Temelji govornishtva	Zrinski, Zagreb	1968

Реден број на прилогот: 20

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРИКАЗНАТА И СПЕКТАКЛОТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-7-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	4 година / 7 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Ангелина Бановиќ-Марковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се запознава со наративниот и мултимедијалниот карактер на приказната и спектаклот и стекнува книжевно-теориски и културолошки компетенции за аналитичко проценување и интерпретирање на уметничките содржини во книжевноста и масовните медиуми.				
11.	Содржина на предметната програма: - Приказната како наративен и мултимедијален феномен - Морфологија на поимот спектакл - Интермедијалност и перформативност (театар, опера, балет, филм) - Спектаклот и масмедиумите - Reality show - Дигитален перформанс: наративната структура на компјутерските игри - Приказната, спектаклот и конзумеризмот				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања – теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20	
	17.3.	Активност и учество		10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/	до 50 бода	5 (пет) (F)		

	оценка)	51 х до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Предметот да е запишан во соодветниот семестар. Редовност на предавања и вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Milivoj Solar	<i>Ideja i priča. Aspekti teorije proze</i>	Liber, Zagreb https://zzk.ffzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2014/02/Solar-Ideja-i-pri%C4%8Da.pdf	1974
		2.	Douglas Kellner	„Medijska kultura i trijumf spektakla“	<i>Europski glasnik</i> , br. 13, str. 261-279. https://dokumen.tips/documents/douglas-kellner-medijska-kultura-i-trijumf-spektakla.html	2008
		3.	Jesper Jull	„Games Telling Stories?“	<i>Game Studies</i> . Vol 1, Issue 1. http://www.gamestudies.org/0101/juul-gts/	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gi Debor	<i>Društvo spektakla</i>	Porodična biblioteka br. 4, II izdanje anarhija/ blok 45 https://dokumen.tips/documents/guy-debord-drustvo-spektakla-5654adbfd81aa.html?page=1	2003/2006
		2.	Мирослава Лукић Крстановић	<i>Спектакли 20 века. Музика и моћ</i>	Етнографски институт САНУ (књига 72), Београд Спектакли XX века: музика и моћ – Мирослава Лукић-Крстановић – Google Books	2010
		3.	Daglas Kelner	<i>Medijska kultura</i>	Clio, Beograd	2004
		Kristijan Salmon	<i>Storytelling – Ili pričam ti priču</i>	Clio, Beograd	2010	

VIII семестар

Реден број на прилогот: 21

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАГМАТИКА НА ДИСКУРСОТ			
2.	Код	МЈК-2023-л1-8-1			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	4 година / 8 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Анета Дучевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - усвојување на поимот дискурс и на основните обележја на дисциплината прагматика; - способност за разликување на доменот на синтаксата, на семантиката, и на прагматиката; - усвојување на процесите на продукција и на перцепција при создавањето дискурс; - способност за препознавање на пропозициите и дискурсните релации; - усвојување на основните прагматилки механизми – познато/ново, говорни чинови, претходно знаење, пресупозиции, заклучоци; - усвојување и користење нова терминологија.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Пристапи кон проучување на текстот и дискурсот. 2. Текст-лингвстиката и другите дисциплини. Поимите текст и дискурс – готов производ и процес. 4. Од другата страна на кохезијата – кохеренција, намера, прифатливост, информативност. 5. Максимите на Грајс. 6. Нарација и аргументација.. 7. Говорни чинови. 8. Прагматика и контекст.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, консултации, домашна работа.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100			
14.	Распределба на расположивото време	2+1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		15
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		15
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		20
17.	Начин на оценување преку завршен испит				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			Во описна форма
	17.3.	Активност и учество			Во описна форма
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Предметот да е запишан во соодветниот семестар; редовно присуство на настава.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Авто р	Наслов	Издавач	Година
		1. Анета Дучевска		Анализа на текстот и дискурсот во македонскиот јазик	Необјавена докторска дисертација	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Авто р	Наслов	Издавач	Година
		1. Gillian Brown George Yule		Discourse Analysis	Cambridge University Press	1983
		2. Stephen Levinson		Pragmatics	Cambridge University Press	1983

Реден број на прилогот: 22

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1. Наслов на наставниот предмет		СПОРТ И ЗДРАВЈЕ	
2. Код		МЈК-2023-л1-8-2	
3. Студиска програма		Сите	
4. Организатор на студиската програма		Факултет за физичко образование, спорт и здравје	
5. Степен		Прв и втор циклус на студии	
6. Академска година/семестар		I или II (по потреба до VIII и IX)	7. Број на ЕКТС 4
8. Наставник		Доц. д-р Ристо Стаменов *наставата ја изведуваат сите наставници на Катедрата за физичко образование, спорт и спортски менаџмент	
9. Предуслов за запишување на предметот		Нема	
10. Цели на предметната програма (компетенции) Целта на предметот Спорт и здравје е студентите да се стекнат со усвојување на нови и усовршување на старите моторни знаења и вештини, подобрување на моторните, морфолошките и фукционалните способности се со цел унапредување на здравјето, задоволувањето на потребите за движење, оспособување на студентот за рационално, содржајно и целисходно користење на слободното време како и подобрување на квалитетот на животот во младоста, во зрелата возраст и староста. Стекнување на знаења за структурата, правилата и принципите на тренажниот процес и на специфичностите на тренажната активност.			
11. Содржина на програмата А. Програм - основен редовен програм - кошарака, одбојка, ракомет, мал фудбал, развој на моторните способности, танцови фитнес програми (аеробик, степ аеробик, пилатес и сл), Б. Програм-изборна настава (самофинсирање)-пливање, скијање, планинарење, логорување, велосипедизам, ролање, фитнес, тенис, лизгање на мраз. В. Програма за студентите со посебни потреби (Физички активности во зависност од дијагнозата на студентот) Г. Програма – спортски натпревари (Факултетски и Универзитетски спортски натпревари) Д. Воннаставни спортски активности			
12. Методи на учење Предавање, презентации, дискусија, демонстрации, практични вежби (аналитички, синтетички, комплексен), метод на работа, лабораториска метода и метода на практични активности; индивидуално, фронтално, групно.			
13. Вкупен расположив фонд на часови		30 часови	
14. Распределба на расположивото време		0+2	
15. Форми на наставните активности	15.1. Предавања – теоретска настава	0 часови	
	15.2.Практични вежби	30 часови	
16. Други форми на активност	16.1. Моторни тестови	0 часови	
	16.2. Самостојни задачи	0 часови	
	16.3. Домашно учење	0 часови	
17. Начини на оценување	17.1. Моторни тестови	20 бодови	
	17.2. Семинарска работа/проект	20 бодови	
	17.3. Активности (приказ на иновативни вежби)	20 бодови	
	17.4. Завршен испит	40 бодови	
18. Критериуми за оценување	до 50 бодови	5 (пет) (F)	
	од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)	
	од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)	
	од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)	

	од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
	од 91 до 100 бодови	10 (десет)(A)
19.Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовно посетување на наставата	
20.Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.Метод на следење на квалитетот на наставата	Интерна евалуација и анкети	
22.Литература		
Попис на литературата во договор со предметниот наставник и библиотека на Факултет за физичко образование спорт и здравје		

Реден број на прилогот: 24

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХЕРМЕНЕВТИКА И СЕМИОЛОГИЈА			
2.	Код	МЈК-2023-л1-8-4			
3.	Студиска програма	Македонски јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година /семестар	4година семестар / 8 семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Кристина Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели: 1. Студентите да се запознаат со херменевтиката како наука, но и како вештина или уметност на толкување. 2. Студентите да се стекнат со знаења за херменевтиката. 3. Развивање на интерпретативниот потенцијал на студентите и способност за толкување на литературни дела, феномени и појави. 4. Сфаќање и усвојување на суштини на херменевтиката. 5. Студентите да се запознаат со семиологијата како наука. 6. Студентите да се стекнат со знаења за семиологијата. 7. Развивање на аналитичкиот (семиолошки) потенцијал на студентите. 8. Сфаќање и усвојување на суштини на семиологијата. 7. Примена на знаењата од областите херменевтика и семиологија: преку суштинска синергија на теоријата со конкретната пракса. Се цели кон тоа да се постигне успешна примена на знаењата и вештините од овие две научни области. 8. Се цели кон индивидуална креативна способност за применување на знаења од овие области во литературната и уметничка пракса. Компетенции: - Стекнување на теориски знаења за херменевтиката со практична примена на знаењата.. - Стекнување на теориски знаења за семиологијата со практична примена на знаењата.				
11.	Содржина на предметната програма: Херменевтика: 1. Херменевтика – поим и дефиниции, термиолошка одредба. Потекло на херменевтиката. Видови херменевтика: запознавање со повеќе видови херменевтика. Литературна херменевтика, филозофска херменевтика. Херменевтиката како скриено значење, како растолкување на невидливото, како текст „зад“ текстот. Суштина на херменевтиката. 2. Клучни теориски поими: знак, архетип, симбол, видови симболи, „жив“ симбол, повеќезначен симбол, културни симболи. 3. Сугестија / именување. 4. Анализи: интерпретации на литературни дела, поезија, есеистика, итн. 5. Херменевтиката како креативна интерпретација - откривање на херменевтички вештини преку работа на вежби: индивидуални презентации на семинарски трудови (интерпретации, толкувања на феномени, појави, симболи, итн.); развивање на дискусија со студентите на вежбите (работа во група), толкувања. Комбинација на:				

	индивидуална и колективна работа за време на часовите (вежбите).					
	Семиологија: 1. Семиологија – поим и дефиниции. Зачетоци на семиологијата како наука. 2. Запознавање со клучните теориски поими: знак (сема), значење, наука за значењата, наука за означителските системи. 3. Теорија за знакот на Фердинанд де Сосир: знак, значење. 4. Теоријата на Пјер Гиро: општествени кодови, знаци на учтивост. 5. Комуникацискиот модел на Роман О. Јакобсон: фактори и функции. 6. Семиолошки поими, применета семиологија, семиологијата и психологијата: семиологија на бои, невербална комуникација, семиологија на хороскопските знаци, семиологија на лога и брендови, значење на соновите, семиологија на култури и културни феномени и појави, семиологија на празници, семиологија на знамиња, грбови, ордени и итн., семиологија на лични имиња. Културолошки кодови. Семиологијата и културологијата. 7. Семиологијата како креативен процес – откривање на семиолошки вештини преку работа на вежби: индивидуални презентации на семинарски трудови (семиолошки анализи); развивање на дискусија со студентите на вежбите (работа во група), објаснувања. Комбинација на: индивидуална и колективна работа на часовите (вежбите).					
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, презентации на часовите (презентирање на креативни индивидуални презентации), толкување, развивање на дискусии, дебати, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит).					
13.	Вкупен расположив фонд на време	150				
14.	Распределба на расположивото време	2+2				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	70 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	15 бодови			
	17.3.	Активност и учество	15 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Pjer Giro	Semiologija	Prosveta, Beograd	1983

		2.	Кристина Николовска	<i>Разговорница</i>	Силсонс, Скопје	2014
		3.	Кристина Николовска	<i>Книга за Анте</i>	Силсонс, Скопје	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jorge Luis Borges	<i>To umjece stihа</i>	Naklada Jasenski i Turk, Zageb	2001
		2.	приредила: Катица Кулафкова	<i>Херменевтика и поетика (херстоматии)</i>	Култура, Скопје	2003
		3.	Катица Кулафкова, Жан Бесиер, Филип Дарос	<i>Дијалог на интерпретации</i>	Ѓурѓа, Скопје	2005